

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978
 Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti 3 - Tel. 040/365473 - Fax 040/633307 - Poštni trn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

naš uvodnik

Komuniciram, torej sem

Evropa doživlja poseben čas, ko se politična in družbena ravnovesja krhajo. Vzpostavljajo se nove oblike sožitja v upanju, da se iz njih izvije trajnejši red. Radikalizirajo se razlike med drugačnimi; pomislimo samo na strah in spremembe, ki jih v zadnjih letih po več državah stare celine povzroča vprašanje priseljencev. Paradoksalno je dejstvo, da se hkrati s proslavljanjem 50-letnice konca svetovne vojne, ki je privedla ljudi do nečloveškega ravnanja, širijo ideološka in rasistična zaostrovanja, nestrpnost, ksenofobija - iz strahu odpor do tujcev. In vendar je tako. Zgodovina nas ni naučila živeti drug ob drugem. Človeku, ki naj nam je sočlovek, postavljamo pogoje: barvo, jezik, vero, mišljenje... Še vedno gledamo v bližnjem nasprotnika ali ga preziramo, topo in sklerotično razumevamo svet v ključu »mi« in »drugi«. Mi smo tukaj, oni naj ostanejo tam.

Še en paradoks. Bliskoviti in frenetični razvoj t.i. komunikacijskih (!) sredstev - predvsem »virus« televizije, ki se zna strupeno zajesti v zdravo mišljenje - vedno bolj onemogoča medosebno komuniciranje, ki naj bi bilo značilno za »družbeno bitje« - človeka. Vedno bolj ostajamo zaprti v svojih mislih in podobah o svetu, v mejah lastnih interesov. Izgubljam sposobnost sporočanja, sposobnost s preprostostjo stopiti do človeka, mu spregovoriti in prisluhniti njegovi skrivnosti ter se ustaviti pred njegovo svetostjo. »Vi ste tempelj Svetega Duha...« Kaj nam pomeni to danes?

V popredmeteni družbi ne razlikujemo več med osebami in predmeti. Predmet molči, človek pa zna izpovedati svojo dušo; ni predmet za površinsko vrednotenje in samovoljno odstranjevanje. Mladi cigankitatici je zlomila zapetosti roka nasilneža in sokrivih indiferentnih mimoidočih. Prevelika je v nas odsotnost »drugega«... in Drugega.

Mislim, da je danes pomembno verjeti v etično načelo dialoga kot temeljne bivanjske držbe. Sprejeti različnega - to pač vsi vemo - je pravilno, ni pa lahko. Spoštovati kulturo različnega ni za nikogar naravno. Zato moramo odkrivati nove načine dialoga in sodelovanja med ljudmi dobre volje. In to je pogumni izziv, s katerim Cerkev prestopa - z upanjem - prag novega tisočletja. Papež je dvignil glas »Ne bojte se!« Izreden poziv, ki mu ni enakega v našem času. Razmislimo.

Tudi dogodka, ki sta preobrazila obličje Poljske in Irske, ne smeta sprožiti le površinskega škandala in lahkih ocen. Na dejstva, za katera bi rekli, da potiskajo krščansko tradicijo v krizno stanje, odgovorjajmo z jasnim stališčem, ki se rojeva iz osebne krščanske držbe in bogati v pogovoru z različnim, nikakor pa ne z barikadami.

Danijel Devetak

Tudi po zadnji vojni smo nekateri Slovenci ostali izven skupne države, prej Jugoslavije, sedaj Slovenije. Ostali smo narodna manjšina v državi, kjer živimo. Nismo priseljenci ali begunci, živimo na tem ozemlju od naše naselitve. To velja za slovensko narodno skupnost na Južnem Koroškem kot za nas v tržaški, goriški in videmski pokrajini. Kaj je naša narodna naloga? Ohraniti se Slovenci, ohraniti svojo narodno zavest in identiteto. Tako v Italiji kot v Avstriji živimo v demokratično urejeni civilni družbi. Za vsako demokratično družbo pa je značilna razvejanost, tako

politična kot idejna. Politično se taka družba razpoznava v raznih strankah, idejno v različnem vrednotenju moralnih, verskih in kulturnih problemov. Ker je človek svobodno bitje, mu teh slednjih vrednot ne smemo vsiljevati, temveč mu prepustiti svobodno odločanje. Če tega ni, imamo ideološko nestrpnost, ideološko diktaturo.

Ker je državljan v demokraciji poklican, da soodloča pri vodstvu skupnih zadev, se družbi v stranke. Glede tega moramo dopuščati vsakomur svobodno izbiro, saj če te svobode ni, imamo

Palermo: evangelij ljubezni za novo družbo

Končal se je tretji vsedržavni kongres italijanske Cerkve

Objavljamo poročilo edine slovenske udeleženke cerkvenega zborovanja v Palermu. Olga Tavčar je bila namreč v delegaciji goriške nadškofije vse dni prisotna na cerkvenem zborovanju.

V petek, 23. novembra, se je v Palermu zaključil vsedržavni kongres italijanske Cerkve, ki je potekal pod geslom *Evangelij krščanske ljubezni za novo italijansko družbo*. Prisotni so bili škofje, redovniki in laiki vse Italije, ki so razmišljali o ključnih problemih družbe. Po uvodnih referatih, ki so bili posvečeni vlogi vernikov v dobi pluralizma in temu, kako naj Cerkev prisluhne Sv. Duhu, da se spet prebudi Upanje, so se udeleženci kongresa razdelili po delovnih skupinah, ki so obravnavale naslednje teme: kultura in družbena občila, družbena zavzetost, solidarnost do revežev, družinska in mladinska problematika.

Iz obravnavanih tem in ob poslušanju papeževega posega je bilo razvidno, da se znotraj italijanske Cerkve odražata raznolikost in nepredvidljivost, ki sta značilni za trenutno politično stanje v državi. Nasploh si iz posameznih pogovorov med udeleženci kongresa lahko razbral, da vlada danes v cerkvenih krogih glede poti, ki naj bi ji sledila italijanska Cerkev v naslednjem desetletju, veliko več negotovosti kot po drugem vsedržavnem zborovanju, ki je bilo v Loretu leta 1985. Sam papež je med posegom v kongresni dvorani v četrtek, 23. novembra, poudaril, da se italijanska družba ne sme več ozirati

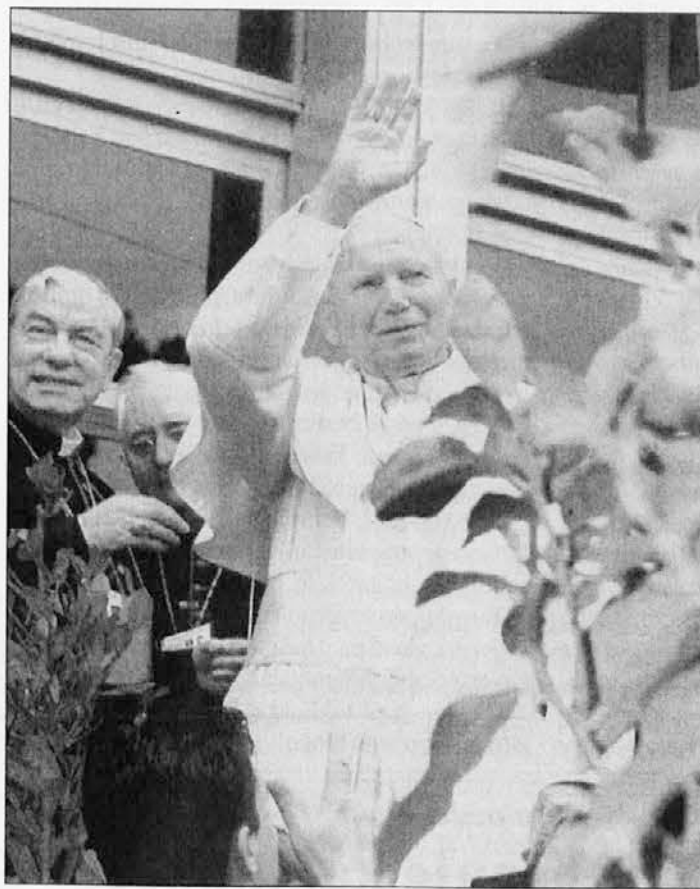
nazaj, ampak da se mora pogumno prenoviti v veri in iskati novih poti v današnji družbi. Sam kongres je - kljub ne

družbe, ki se vedno bolj oddaljuje od vere. Vsako pastoralno delo torej ne sme pozabiti na tiste, ki so izgubili stik

- V skupini, ki je obravnavala mladinsko pastoralo, je od nekaterih delegatov prišel predlog, naj italijanska škofovska konferenca ponovno vzame v pretres katehezo zakramentov; obveljalo je namreč mnenje, da če je res, da se večina mladine po prejemu zakramenta svete birme oddalji od aktivnega krščanskega življenja, pomeni, da priprave na sam prejem zakramentov ne odgovarjajo potrebam današnje mladine.

Kot vidimo, so te misli zanimive tudi za našo stvarnost. Slovenci smo doslej ohranili tudi na verskem in cerkvenem področju, kar je gotovo modro, naše kulturne značilnosti. To je gotovo pozitivno, ker ljudje na ta način lepše doživljajo osebno vero. Prav tako pa je tudi res, da smo vsak dan izpostavljeni hudim pritiskom in vplivom večinskega naroda. To se odraža vse bolj tudi v naših življenjskih navadah, torej tudi v odnosu do vere in Cerkve. Ob tej zavesti je zato potrebno najti primerne odgovore tudi za evangelizacijo slovenskega človeka v mejah Italije. Izhodišča, izražena v Palermu, nas opozarjajo, da mora vsaka krajevna Cerkev najti najbolj primerne rešitve za stvarnost, v kateri živi.

(dalje na drugi strani)

povsem jasnim smernicam - poudaril nekaj temeljnih tez, ki so si bile vsaj v bistvu enotne, čeprav je bilo zaznati nekaj manjših odstopov. Naj jih v glavnih obrisih navedem:

- Cerkevna občestva morajo ponovno potrditi svojo navezanost na Jezusa in njegov evangelij. Sploh je temelj vsakega uspešnega pastoralnega delovanja živa in globoko verna župnijska skupnost. Predvideva se torej pastorala odraslih (predvsem družin), ki bi morali biti temelj vsake krščanske skupnosti.

- Potrebna je globoka duhovna prenova ljudi, le tako lahko postanejo zanimiv izziv tistemu delu italijanske

z življenjem Cerkve. - Na kulturnem področju je pristojna komisija predlagala ustanovitev posebnih kulturnih »delavnic«, ki naj bi na škofijski in državni ravni zbirale različne kulturne izzive in znotraj teh iskale in raziskovale možne skupne točke.

V tej številki lahko preberete:

- str. 2** Maša na Sveti gori za žrtve druge vojne
- str. 3** Bosna pred podpisom miru
- str. 4** Srečanje slovenskih katoliških časnikarjev
- str. 5** Ob 20-letnici SSK
- str. 6** Koncert v Štivanu
- str. 7** Praznik petja v Kulturnem domu
- str. 8** Slavje v Štandrežu

Združitev zdaj so časi

vensko narodno manjšino v političnih igrah tedanje Italije. Tudi sedaj se razmišlja v podobnem odboru, v katerem naj bi bile zastopane vse stranke, za katere volijo Slovenci.

Ta zamisel je danes uresničljiva, ker Slovenija ne gleda več na našo manjšino le z enega političnega zornega kota. Dejstvo je tudi to, da tisti, ki so nekdaj veljali za edino prave Slovence, spoznavajo, da so se razmere spremenile in da smo Slovenci eni in drugi. Spoznavajo, da le združenimi močmi smemo upati, da se ohranimo kot Slo-

venci in da nas bodo tako v Sloveniji kot v Italiji upoštevali. Torej: združitev zdaj so časi! Ali - po latinsko - Viribus unitis.

Glede tega se strinja tudi Ace Mermolja, ki v intervjuju v Novem listu meni: »Manjšina postane močnejša, če kljub vsem razlikam vidi neko svojo strategijo za bistvene življenjske stvari...« In nadaljuje: »Manjšina bo morala, kakorkoli že, ustvariti neko telo, ki bo demokratično in resnično predstavništvo in ki bo nase prevzelo resnično odgovornost ne samo vsaka za svojo stran, ampak tudi za celotno skupnost.«

Torej »Viribus unitis!«, z združenimi močmi. **K. Humar**

Zborovanje katoliških tednikov

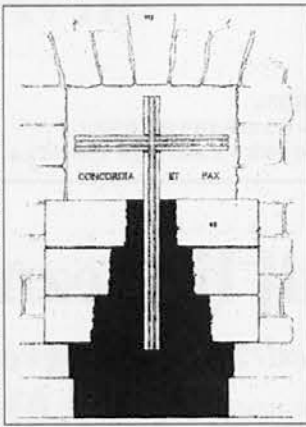
V petek 1. in soboto, 2. decembra, bo v Rimu zborovanje Italijanske zveze katoliških tednikov (FISC). Posvečeno je raznim organizacijskim in drugim vprašanjem, ki danes pobilže zadevajo katoliški tisk v Italiji. Na tem srečanju bo sodeloval tudi naš tednik.

Ob zaključku zasedanja bo prisoten tudi predsednik Italijanske škofovske konference (CEI) kard. Ruini.

Maša na Sveti gori za žrtve v drugi vojni

V soboto, 2. decembra, bo ob 11. uri na Sveti gori pri Gorici maša za vse padle in pomorjene v drugi svetovni vojni in takoj po njej. Na Skalnici bosta maševala goriški nadškof p. Antonio Vitale Bommarco in koprski škof msgr. Metod Pirih z duhovniki z obeh strani meje. Sv. maša bo v slovenskem in italijanskem jeziku v kapeli svetogorske bazilike. Zelo je zaželeno, da se je udeleži čimveč ljudi vseh narodnosti, ki živijo na Goriškem. Po maši bosta škofa blagoslovila in odkrila znamenje sprave, ki bo postavljeno na severno steno cerkve. Znamenje nosi

ime Concordia et pax 1945-1995 - Sprava in mir 1945-1995 in je delo arhitekta Lina Visintina, predstavlja pa križ nad kraškimi breznom. Prav v kraških brezni je končalo svojo življenjsko pot veliko število nedolžnih ljudi vseh narodnosti tudi po končani vojni. Bogoslužje na Sveti gori in obeležje sta sad prizadevanj slovenske in italijanske Cer-

kve ob meji za sožitje in krščansko občestvo združenih. Na Sveti gori bodo prisotni tudi predstavniki političnih oblasti z obeh strani meje in svojci pobitih v času druge vojne in takoj po njej.

Objavljamo razmišljanje, neke vrste molitev, ki sta ga škofiji pripravili prav za to srečanje.

Pred petdesetimi leti je v vrtincu luči in senc, strasti in idealov, žal v dobri meri zasvojenih od pogubnih ideologij, ugašal požar druge svetovne vojne.

A na tem koščku sveta, kjer stoji svetišče, ki nas je danes sprejelo in zbralo pred milostno podobo božje Matere, se je žal razveljavila kratka a kruta sezona medsebojnih sovraštva in maščevalnih obračunavanj. Botri so ji bili: skrajni nacionalizem, mrk čuta o Bogu, idološka prevara ubogih ljudi, lačnih in žejnih pravice.

Družine, ki so jim bile še vlažne oči od solza za možmi, očeti in sinovi, padlimi v vojni, so znova tiho zahtele za novimi žrtvami, ne da bi smele o tem spregovoriti.

Kljub tej usodni teži, ki bremeni naše medsebojne odnose, se, hvala Bogu, volja po miru in spravi polagoma le uveljavlja. Čut, da smo bratje in sestre, ki nas povezuje skupno zgodovinsko potovanje v sklopu prej oglejske nato pa goriške Cerkve, je omogočil ponovna srečanja in prijateljstva. Vse to lahko imenujemo »svetogorsko vzdušje« ki so mu osnove: občestvenost, brat-

stvo, medsebojno spoštovanje, sprejemanje drugačnosti, misli in čustva miru.

Božja Mati, ki smo jo klicali na pomoč v času stisk in dvomov, nam je pokazala to pot. To je pot odpuščanja in sprave, edina, ki lahko združuje tako zgodovinski spomin kakor zahtevo po pravici in resnici.

Velika cena trpljenja tolikih bratov in sester, združenega s Kristusovim trpljenjem in smrtjo, nam zagotavlja in prinaša odrešenje. Zato smemo upati v drugačno prihodnost, prihodnost lepše občestvene povezanosti.

Naši Cerkvi bodita vojski priči in pokazateljici v Evropi, kako naj se ustvarja in utrjuje bratstvo med narodi. Ko postavljamo to znamenje oz. križ, želimo nakazati sebi in vsem ljudem dobre volje boljši jutrišnji dan, dan medsebojnega bratstva in prijateljstva.

Bog daj, da se prenehajo vojskovanja kjer koli po svetu, zlasti pa v naši bližini. Mi pa iskreno in zavestno obljublamo, da se bomo na tem koščku zemlje, ki je že tolikokrat krvavela, vedno zavzemali za mir in slogo!

1. adventna nedelja

Ali je tvoje zveličanje kaj bližje?

Silvester Čuk

Stari Latinci so imeli pregovor: »Ponavljanje je mati učenosti.« Ponavljanju v življenju nismo preveč naklonjeni. Če velikokrat slišimo iste stvari - na primer božjo besedo pri maši - sami pri sebi mislimo ali tudi rečemo: »To smo že nešteto slišali! To nam nič ne pove!« Cerkev kot modra vzgojiteljica pa vztraja pri preskušeni metodi ponavljanja, zato nas z današnjo nedeljo vabi na ponoven začetek v Jezusovi šoli. Začenjamo novo bogoslužno leto. Bog nedaj, da bi morali letos iti nazaj v isti razred kot lani, ker v tem letu, ki se končuje, nismo nič napredovali! Ali je bila božja beseda, ki smo jo poslušali dvainpetdeset nedelj pa še nekaj praznikov, govorenje v prazno? Mar zakramenti, ki smo jih prejeli, niso rodili nobene sadu v našem življenju? Če smo z božjo milostjo vsaj malo sodelovali, se bo moralo nekaj premakniti.

Tudi leto, ki ga začenjamo, naj pomeni za nas korak naprej - h Kristusu, k našemu odrešenju, k naši človeški in krščanski

zrelosti. »Čas je že, da od spanja vstanemo,« nam kliče apostol Pavel v drugem berilu današnje nedelje. »Naše zveličanje je bližje kot tedaj, ko smo vero prejeli.« Bližina odrešenja se kaže v tem, da ne živimo po svojih nagonih in strasteh, ampak si »nadenemo Gospoda Jezusa Kristusa«. Jezus je naš vzornik in vzorec odrešenega človeka. Njegova podoba se more zarisati in izpopolnjevati v nas le z našim prizadevanjem, z našim sodelovanjem. Sveti Avguštin, ki so ga k sprebrnitvi in svetništvu poklicale prav te besede, ki jih slišimo v drugem berilu današnje nedelje, je zapisal: »Bog nas je ustvaril brez nas, toda zveličal nas ne bo brez nas.« Kristus ni prišel reševati človeka obveznosti od zemeljskih, vsakdanjih nalog, prišel mu je pokazati, kako izpolnjevanje teh nalog spremeni v odreševanje samega sebe in drugih. Srečanje s Kristusom daje človeku čisto nov pogled na življenje.

Indijski jezuit Anthony de Mello, ki je znal evangelij povezovati z zdravo človeško modrostjo (v slovenskem prevodu imamo več njegovih del), v svoji knjigi Ptičja pesem pripoveduje tole. Med člo-

vekom, ki se je pred nedavnim sprebrnil k veri v Kristusa, in njegovim neverujočim prijateljem je potekal takle pogovor. »Torej si začel verovati v Kristusa?« - »Da.« - »Potem pa gotovo veliko veš o njem. Povej mi, v kateri deželi se je rodil?« - »Ne vem.« - »Koliko je bil star, ko je umrl?« - »Ne vem.« - »Koliko pridi je imel?« - »Ne vem.« - »Presneto malo veš za človeka, ki trdi, da je začel verovati v Kristusa!« - »Prav imaš. Sram me je, ker tako malo vem o njem. Vem pa tole: pred tremi leti sem bil pijanec; bil sem ves v dolgovi, družina mi je razpadala, žena in otroci so se vsak večer bali mojega prihoda domov. Zdaj pa sem opustil pijačo; rešili smo se dolgovi, naš dom je zdaj srečen in otroci vsak večer željno pričakujejo, da se vrnem domov. Vse to je zame storil Kristus. Toliko pa vem o njem!«

Anthony de Mello zgodbo zapečati z mislijo, ki naj tudi nas spremlja v letošnjem adventu: »Resnično vedeti pomeni spremeniti se zaradi tega, kar vemo.«

Ob vstopu v advent 1995

Vsi se zavedamo, da čas hitro teče dalje, tako ali drugače! Novi del cerkvenega leta, ki ga bomo začeli v nedeljo, naj bi nas slovenske vernike in duhovnike tu v zamejstvu opozoril, da je to poseben čas človekove intime, ki jo vsakdo vedno znova, na novo, ob božiču doživi, če podoživlja advent.

Prav ta človekova kot tudi družinska intimnost je nekaj svojstvenega za vsako slovensko dušo. Zelo se razlikuje od ostalih narodov, čeprav na videz marsikdo tega ne zapazi več, ker sta ga čas in življenje za to dragoceno podoživljanje že davno oropala.

Svojstveno vlogo ob vsakem verskem - religioznem podoživljanju ima duhovnik, ko se vključuje v sakraliteto verne osebe. Ne bi bilo napak, da bi se vsi skupaj tu v zamejstvu zavedali, zlasti tisti, ki vam je vera še vedno vrednota, da so med nami tu še vedno slovenski duhovniki, ki imajo svoje mesto sredi vaše in njihove črede, ki jim žal (lahko tudi hvala Bogu, na srečo!) nihče drug ne more zavzeti, kot tudi ne nadomestiti s kakršnimikoli posodobljenimi kompjuterskimi novotarijami.

Kljub teži let, miselni raznolikosti, včasih celo navidezni otopelosti, želijo in se vedno trudijo, da svojemu poslanstvu še naprej ostanejo zvesti tam, kjer jim je zaupan slovenski vernik po načrtu Njega, ki nam dopušča tudi letošnji advent.

Ambrož Kodolja

Dokončna beseda o mašništvu žensk

V deželah, kjer živijo pomešani katoličani in protestantje, so v zadnji časih znova veliko razpravljali o ženskem mašništvu. Dvom so vnesli nekateri teologi, a tudi ljudsko mnenje, saj so npr. v Nemčiji izvedli neke vrste referendum in zbrali nad en milijon podpisov z zahtevo, naj tudi ženske prejmejo zakrament mašniškega posvečenja. Zgledovali so se po anglikancih, ki so res začeli nastavljanje ženske kot pastore in celo kot skofe. Da bi naredili konec takim zahtevam in preprečili sleherni dvom, se je oglašila Kongregacija za verski nauk, ki jo vodi kardinal Ratzinger. Odgovor se glasi: »Nauk, da Cerkev nima oblasti deliti zakrament mašniškega posvečenja ženskam, je treba imeti kot dokončno veljaven in da ta nauk spada med verske resnice.« (Despositum fidei). To odločbo je podpisal sv. oče kot nezmožljivi varuh razodetih resnic. Zato smo vsi verni kristjani dolžni, da to resnico sprejmemo.

Ne gre za samovoljo Cerkev; ta nauk temelji na pisani božji besedi in se ga je Cerkev vedno držala. »Vedno ga je nezmožljivo razlagalo vesoljno učiteljstvo Cerkev,« poudarja Kongregacija v spremni besedi. In dodaja: »Da ženske ne morejo prejeti mašniškega posvečenja, to ne pomeni njih manjše dostojanstvo.« Ko se nauk Kongregacije sklicuje na božjo besedo, misli pri tem na Kristusa, ki je za apostole poklical in pri zadnji večerji posvetil za mašnike moške, katere je sam hotel. Tako so Kristusa razumeli v apostolskih časih in za diakone in prezbiterje posvečevali samo moške. Tako je v Cerkvi ostalo in to je sedaj dokončna verska resnica. Z njo se popolnoma strinja tudi pravoslavna Cerkev, ki prav tako posvečuje za mašnike le moške.

Tisti verniki, ki se vnamajo za mašništvo žensk,

Molitev za papežev obisk v Sloveniji

Vsemogočni in dobri Bog!

Po sklepu svoje modrosti si na apostolu Petru zgradil svojo Cerkev in ga postavil za voditelja drugim apostolom. Blagoslavljaj našega papeža Janeza Pavla, ki prihaja k nam na obisk, da nas potrdi v veri, upanju in ljubezni. Kot Petrov naslednik po Tvoji volji vodi sveto Cerkev, ki ji že tisoč dvesto petdeset let pripada tudi slovensko ljudstvo. Hvalični za dar vere, ki so nam ga izročili naši predniki, Te prosimo:

- za vse člane našega naroda, da bi živeli v miru in spravljani s Teboj in med seboj;
- za Cerkev na Slovenskem, da bi bila skupaj z vesoljno Cerkvijo vidno znamenje odrešenja za vse ljudi;
- za naše skofe in duhovnike, da bi mogli v polnosti uresničevati novo evangelizacijo med nami;
- za vse državne oblastnike, da bi odgovorno opravljali svojo službo, ki jim je zaupana.

Posebej pa Te prosimo za svetega očeta: podpiraj ga s svojo milostjo pri njegovem neutrudnem oznanjevanju evangelija;

- ohranjaj ga krepkega in zdravega, da bi mogel nadaljevati svoje apostolsko delo;
- dajaj mu moči v uri preizkušnje.

Marija, božja Mati! Skupaj z učenci svojega Sina si vztrajala v molitvi in pričakovala Svetega Duha. Bodi med nami, ko se pripravljamo na obisk svetega očeta. Naj bo tudi vsakdo izmed nas kakor on - ves Tvoji!

(Oče naš, Zdrava Marija, Slava Očetu)

Pripravil Slovenski liturgični svet
Ljubljana 1995

Hrvaška Cerkev in mir v Bosni

Ob razgovorih v Daytonu, kjer so se politiki zmenili o razdelitvi BiH, ima hrvaška Cerkev velike pomisleke. V Glasu koncila piše: »Nedopustno je samo misliti, da bi katerakoli država na lastno pest ali pod prisilo mednarodnih državnih dogovorov lahko izvajala prisilno preseljevanje prebivalcev, silila ljudi, da zapustijo svoja ognjišča, svojo zemljo, grobove svojih prednikov.«

Sarajevski pomožni škof Peter Sudar pa je ob tem miru dejal: »Ta mir ne samo, da je krivičen, temveč je mir, ki zbuja

strah. Katoličanom grozi, da bodo v Bosni izginili.«

Tudi katoliška Cerkev na Hrvaškem je torej zaskrbljena zaradi posledic, ki jih bo mir, sklenjen med politiki v Daytonu, prinesel prebivalcem, posebno katoličanom. Zato je Cerkev vedno realistično videla rešitev miru v BiH v njeni celovitosti in ne v prisilni delitvi Bosne na kose in v nasilnem preseljevanju prebivalcev. Vedno je obsojala nacionalizem in se zavzemala za mirno sožitje med verskimi skupnostmi v Bosni in Hercegovini.

se zgledujejo po protestantih. Toda ne pomislijo, da protestantske Cerkve priznavajo le en sam zakrament, krst. O krstu pa uči tudi katoliška Cerkev, da ga lahko veljavno podeli vsakdo, da ima le namen podeliti zakrament. Protestantje torej nimajo sv. evharistije, zato tudi ne priznavajo mašniškega posvečenja in ne zakramenta sprave (spovedi).

Glede žensk pa tudi pokoncilna Cerkev uči, da lahko sodelujejo pri liturgiji, da lahko delijo sv. obhajilo, da so prav tako kot moški članice župnijskih pastoralnih in drugih svetov. V misijonih tudi vodijo župnije. Cerkev jim je na široko odprla vrata pri vsem dušnopastirskem delu, le k mašniškemu posvečenju jih ne more pripustiti, ker je takšna volja Kristusova, ki ji Cerkev mora ostati zvesta.

Palermo...

(nadaljevanje s prve strani)

Tega bi se morali zavedati tudi mi in po natančni analizi in premisleku stanja poiskati pot, predvsem pa metodo dela, da bi lahko nagovorili slovensko mladino in ostale pripadnike naše narodne skupnosti. Za goriško nadškofijo bo sinoda, ki je v pripravi, priložnost, da se podrobneje načrtujejo in poglobijo nekatera vprašanja pastoralnega značaja, ki naj bodo tako zamišljena, da bodo lahko nagovorila naše ljudi. Poleg tega pa bo možna ustanovitev kulturnih delavnic, kot to predlaga škofovska konferenca, zanimiv izziv vsem zamejskim Slovincem.

Olga Tavčar

Bosna pred podpisom miru

Vojna v Bosni naj bi se za vedno končala s podpisom mirovnega sporazuma 11. decembra v Parizu. Nekaj dni prej bodo podrobno pogodbene sprte strani usklajevale v Londonu. Američani so pred dnevi dali jasno vedeti, da bistvenih sprememb pri podpisu mirovnega sporazuma v Parizu ne bo. Okvir mirovnega sporazuma, ki je bil dosežen v Daytonu, ostane temelj. Američani, ki v bistvu sami rešujejo bosansko krizo, se za vedno nemoči in nesposobnosti evropskih partnerjev v NATO-paktu; ne morejo pa mimo njih. Zato dajejo Angležem priprave na mirovno pogodbo (London), Francozom pa mesto (Pariz), kjer se bo podpis izvršil. Politična in vojaška nesposobnost Angležev in Francozov v bosanski tragediji je naravnost groteskna. Ostale evropske države pa so bile zraven samo kot lepotni okrasek. Nemcev, ki bi lahko odločno posegli pri reševanju bosanske tragedije, pa Angleži in Francozi zaradi atavičnega strahu in pritlehnih političnih ter gospodarskih interesov niso doslej in jih najbrž tudi v bodoče ne bodo pustili zraven. Naj zveni še tako cinično, toda treba je vedeti, da za vsako vojno pride mir; z njim pa gradnja cest, infrastruktura, tovarn itd., torej predvsem finančni interesi.

Američani bodo končali vojno v Bosni tako, da bodo tja poslali svoje vojake. Da bi prepričal Američane o pravilnosti intervencije v Bosni, je imel v teh dneh predsednik Clinton govor, v katerem je dejal, da so samo oni zmožni končati

vojno v Bosni. Trdo je tudi rekel, da bo samo njihov poseg v Bosni pokazal, kakšen narod so Američani. »Naša vest nam nalaga dolžnost, da v Bosni interveniramo! V tem stoletju smo intervenirali v Evropi že dvakrat. Če ne bomo posegli še tretjič, se bo na Balkanu spet razvnela vojna!« je vzkliknil Clinton milijonom Američanom in celemu svetu iz oval-

svojo zadnjo naslovnico postavlja sliko mladega ameriškega vojaka in spodaj vprašanje, če je vredno za Bosno umirati. Dodati moramo, da je ameriški predsednik zatrdil rojakom, da ameriških čet v Bosno ne bo poslal, če ne bo miru. Če pa bodo šli, bodo šli s tako močno oborožitvijo, da bodo v trenutku lahko preprečili katerikoli poskus ponovnega začetka vojne. Za kroniko naj dodamo, da se ameriški Pentagon obnaša že tako, kot da bodo Američani jutri šli v Bo-

nega studia in dodal: »V igri so naši življenjski interesi in naš prestiž. Bosno smo popeljali iz strahote k upanju: preprečiti moramo, da se ne ponovi Srebrenica, preprečiti moramo, da ne bodo med igro spet pobiti otroci.«

Ameriški predsednik mora seveda računati na opozicijo in ameriške kongresnike ter senatorje, ki niso doživeli druge vojne, imajo pa zato veliko bolj živ spomin na ameriški polom v Vietnamu. Zato ni nič čudnega, če prestižna in največja revija na svetu, ameriški TIME, na

sno, se pravi, da ima elitne enote že pripravljene v Nemčiji, od koder so jih v enem dnevu sposobni prepeljati z vlakom in letali v Bosno.

Medtem kaj Bosna životari naprej v svojem navideznem miru in premirju. Televizijske slike vam vsak dan kažejo, kako strahotna je bila vojna, ki je zahtevala nad 250 tisoč žrtev in na milijone beguncev, da o uničenju človeških duš niti ne govorimo. Hrvati skrbno

požigajo srbske vasi in hiše, ki jih bodo po daytonskem dogovoru morali dati Srbom v roke. Srbski psihiater Karadić, ki bi sam moral k zelo dobremu psihiatru na dolgoletno zdravljenje, grozi celemu svetu. Milošević v Beogradu skuša prepričati Srbe, da so oni glavni akterji pri vzpostavljanju miru; ne pove pa jim, da je vojno on zanetil. Srbski narod bo moral svoj »vietnamski sindrom« šele doživeti, pa čeprav ga posredno že, ker se dogaja, da Srbi v t.i. Jugoslaviji nočejo več sprejemati srbskih beguncev; nanje gledajo zviška in jih obtožujejo za materialno revščino, v katero sta jih potisnila Miloševićeva klika in pa seveda mednarodni embargo. Velika žrtev te vojne so Bosanci, ki morajo na svojih tleh gledati Hrvate in Srbe, kako si delijo njihovo ozemlje, in se dejansko sprijazniti s stanjem, ki je rezultat dolgoletne vojne. Seveda moramo tu zapisati, da so največja žrtev te vojne predvsem ljudje, in to vsi tisti, ki jih je vojna kakorkoli prizadela in vanje zasadila strup sovraštva, ki ga bodo nosile v sebi še prihodnje generacije.

Mir v Bosni torej bo. Kakšen mir pa bo, bo pokazal šele čas. Ta mir pa je že v temeljih miniran; miniran je namreč v dejstvu, da so bili Američani (in z njimi ves svet!), ki so v politiki znani in večkrat preveliki pragmatiki, prisiljeni sprejeti etnično čiščenje kot dejstvo. In na tem dejstvu so dejansko zgradili tudi temelje za mir v Bosni.

Jurij Paljk

Ustvarjanje vzdušja za slovenske državnozborske volitve

Tudi v naši državi so z zadovoljstvom in olajšanjem sprejeli mirovni sporazum v Daytonu, in takoj se je začelo prilagajanje novim razmeram. Odprava gospodarskih sankcij proti t.i. Zvezni republiki Jugoslaviji bo omogočila ponovni pričetek gospodarskih odnosov med Slovenijo in Srbijo oz. Črno goro.

Obe omenjeni novi državi je politika, ki ju je zapletla v vojno, sicer osiromašila (Srbija je, denimo, po življenjski ravni prebivalstva zdrknila na raven Albanije), zaradi česar bodo trgovinske izmenjave vsaj naslednjih nekaj let najbrž skromne oz. na posameznih področjih zgolj simbolične.

Tudi še zlepa ne bodo odpravljene predsodki, napetosti in sovraštva, ki so se uveljavljali ob razpadanju Jugoslavije. Na sporazumevanje in morebitno sodelovanje med Slovenijo in t.i. Zvezno republiko Jugoslavijo bo prav gotovo vplivalo nekaj pomembnih dejstev. Naša javnost je občutljiva za vsak ukrep, ki bi lahko kazal, da se Slovenija ponovno zblizuje s

Grenka izkušnja Balkana

nekdanjo državo. Balkan, na katerem je Srbija največja država, je za Slovence predvsem slaba in grenka izkušnja,

ki je nismo pripravljene kakor koli nadaljevati.

Po nekaterih ocenah delež naše trgovine z Zvezno republiko Jugoslavijo ne bo presegel 12 do 14% skupnih izmenjav Slovenije s tujino. Najpomembnejša pa ostajajo premoženjska razmerja. Očiten je poskus Zvezne republike Jugoslavije, da bi si prilastila sredstva bivše skupne države, čeprav imajo do ustreznega deleža pravico vse države, ki so nastale z osamosvojitvijo. Po najslabši možnosti naj bi Slovenija dobila le okoli 7% od približno dveh milijard dolarjev skupnega jugoslovanskega denarja, kolikor je bil njen delež v prebivalstvu razpadle Jugoslavije. Plačala pa naj bi okoli petino od približno stirihi milijard jugoslovanskega dolga, kolikor je znašal naš delež v menjavi s tujino. Po mnenju slovenskega predstavnika na pogajanjih o nasledstvu razpadle skupne države Mirana Mejaka se pri delitvi dediščine za našo državo »najbolj črn scenarij ne bo uresničil«.

Tudi po odpravi sankcij proti Zvezni republiki Jugoslaviji naj bi njeno premoženje in finančna sredstva v Sloveniji za zdaj ostala zamrznjena. Tak ukrep, ki ga je sprejela vlada, naj bi predstavljal jamstvo za sprostitve slovenskega premoženja v Srbiji in Črni gori, ki je blokirano in katerega vrednost ocenjujejo na več

milijard tolarjev. Vprašanje je, koliko tega premoženja bo mogoče dobiti vrmenega, ker so slovenska podjetja napotena na civilne pravde s tistimi organizacijami v Zvezni republiki Jugoslaviji, ki so zaplenile naše premoženje.

V izboljšanim političnem vzdušju je pričakovati tudi, da bo Slovenija odprla svoj urad v Beogradu; obnovili naj bi letalsko povezavo med Ljubljano in Beogradom; naši državi pa se morda obetajo tudi pomembni posli pri obnovi Bosne in Hercegovine. Sredstva za to obnovijo naj bi znašala že okoli 5 milijard dolarjev in pri delitvi te »pogače« bi naše gospodarstvo zelo rado sodelovalo. Sicer pa so akcije vlade po mirovnem sporazumu v Daytonu zapletene in občutljive. Naša država se je odločila, da bo enotam vojaškega zavezištva NATO, ki bodo sodelovale pri zagotavljanju premirja v BiH, za njihove potrebe dovolila uporabo našega ozemlja in posameznih infrastruktur.

Obnovitev stikov s Srbijo

Veliko olajšanje bo povzročilo tudi vračanje beguncev iz Bosne in Hercegovine, ki so se pred vojno in nasiljem v njihovih okoljih zatekli v Slovenijo.

Vračanje beguncev

Trenutno je v naši državi registriranih 20500 beguncev, ni pa znano število beguncev, ki so pri zasebnih družinah. Vračanje bo postopno in težavno, saj bi mnogi radi ostali pri nas. Treba je seveda upoštevati njihove težave, saj se mnogi nimajo kam vrniti, ker so njihovi domovi v Bosni in Hercegovini porušeni, kraji pa pod srbsko okupacijo. Drama beguncev se bo torej še nadaljevala.

Kronika zadnjega tedna v Sloveniji prikazuje nove medstrankarske spore, ki slabijo prepričljivost in zmanjšujejo vlogo naše države v mednarodni javnosti. Slovenski krščanski demokrati menijo, da je na vseh področjih očiten zastoj, ki bi ga lahko odpravili samo s predčasnimi državnozborskimi volitvami. Slednje naj bi bile spomladi 1996 namesto ob koncu naslednjega leta, ko bo zapadel mandat sedanjega parlamenta. O predlogu za predčasne volitve razpravljajo posamezne stranke, pri čemer sta ga že podprli Socialdemokratska stranka in Slovenska ljudska stranka. Politična javnost zdaj predvsem pričakuje, kakšno stališče bo do predčasnih volitev sprejela največja politična stranka Liberalna demokracija Slovenije.

F.Z.

Besede, besede, besede...

Vedno pogosteje in vztrajneje se predstavniki naših naprednih strank oglašajo s pozivanjem slovenske javnosti, da mora biti slovenska manjšina v odnosih do italijanskih oblasti pametna, predvsem pa da ne sme zahtevati preveč, ampak le toliko, kolikor je pač mogoče realno pričakovati. Napredne sile očitno nasprotujejo internacionalizaciji manjšinskega vprašanja, ker bi ta spravila v slabo luč vlado in državo pred mednarodno javnostjo, prav tako pa po njihovem ni modro delati primerjave med tretmanom slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Sloveniji. To bi ne bilo pošteno, ker bi tako gesto lahko razumeli kot izsiljevanje. Prav tako ni nihče pograbil ideje za protestno manifestacijo v Rimu pred palačo Chigi, kjer bi morali ustaviti promet zaradi slovenskih transparentov. Ostalo je pri lepih besedah. Vse skriva očitno skrb, da ne bi slovenska manjšina spravila v težave stranke, ki se pripravljajo na volitve, in na odločilen spopad z desnico, da jim ne bi ustvarjala še dodatnih preglavic, saj imajo sedanjih več kot dovolj, predvsem pa da jim ne bi nacionalisti spodjedali glasov.

Te »skrbi« so prišle na dan že pri sestavljanju zadnjega manjšinskega predloga za zaščitni zakon. Takrat so razni »strokovnjaki« trdili, da moramo vprašati, kar nam bodo italijanske oblasti realno dale in nič več, vse ostalo pa da je demagogija. Vse to,

čeprav nas izkušnja uči, da moraš zahtevati sto, da dobiš deset, ali le za spoznanje več. 50 let neuspelega boja po padcu fašizma nas še ni prepričalo, da ne moremo in ne smemo v svojih zahtevah popuščati, drugače bomo zamudili še zadnji vlak za pridobitev pravic, ki nam pritičejo in za katere se nimamo kaj pogajati. Ne smemo se sramovati, če bomo dosledni in nepopustljivi v zahtevah, ker edinole tako bomo kaj dosegli. Prav tako nam ne sme biti nerodno, če spravimo v težave sogovornike, pa naj bodo črni ali rdeči. Najnovejši dogodek na Matajurju je dokazal, da državne institucije ne gledajo prijazno na manjšino v Benečiji, ki je bila 130 let lojalna do države in njenih predstavnikov. Izkušnja nas torej uči, da moramo biti v zahtevah jasni in odločni: pristane mo lahko na postopnost uresničevanja posebnih manjšinskih pravic, nikakor pa ne na njihovo vsebinsko okrnjenost in obubožanje. Skrb za novi politični tabor, ki nastaja tako trudoma in v znamenju vseh mogočih pogojev, pa nam ne sme zamašiti ust, da bomo glasno zahtevali, kar nam gre. Veliko drugih priložnosti ne bomo imeli, ker nas bo tedaj premalo, da bi sploh še upali kaj zahtevati. Takrat se bomo zapirali v svoja društva ali pa se vtapljali v novi fratelanci, pardon, multikulturalnosti, ki je postala priljubljena parola naprednih krogov.

-S

Priznanje klenemužupniku

Po vandalskem posegu italijanskih oblasti na Matajurju ni manjkalo v tem tednu reakcij in izrazov solidarnosti. Od dejstva, da karabinjerji niso spoštovali določil konkordata (za kar je javno protestirala videmska nadškofija), do dvomljivih okoliščin, v katerih se je odvijala preiskava (o legitimnosti katere so senatorji Carpenedo, Fontanini ter Bratina naslovili interpelacijo na pravosodnega in notranjega ministra), si lahko tudi mi, navadni državljani, oblikujemo svoj mozaik konteksta, ki je »prisilil« zaskrbljene italijanske kroge na tvegano intervencijo. Ena taka kocka mozaika sega še v božični čas lanskega leta, ko je videmski nadškof Battisti somaševal v Matajurju in izkazal svojo solidarnost slovenskim prebivalcem teh krajev. Nadalje se spominimo, da je vasica Matajur prizorišče Srečanja Slovencev iz zamejstva in matične domovine. Nazadnje ima svojo »krivdo« pri tem tudi Kučan, ki je pred kratkim podelil župniku Gujonu najvišjo državno priznanje za svoja prizadevanja med beneškimi Slovenci. Take pobude lahko resno ogrožajo projekte omenjenih italijanskih krogov, ki si prizadevajo za izničenje slovenske besede v teh krajih. Zato je bil primeren odgovor na nevarnost dejansko

nujna posledica; msgr. Gujon pa je predstavljal v svoji simbolični vlogi postavnega beneškega čedermaca ter duhovnega in moralnega vodje teh ljudi neizbežno tarčo.

Orisana slika ima nedvomno svojo logiko, vendar nerazumljivo ostaja še vedno dejstvo, da je 12 karabinjerjev, opremljenih z metaldetektorji, arogantno vdrla v cerkvico, jo resno poškodovalo in nazadnje ostalo praznih rok. Njihova gotovost, da župnik Gujon »skriva« podtaknjeno orožje, je morala biti neizpodbitna. Dejstvo, da niso našli ničesar in tako postali oni sami tarča ponižanih zamejcev in njim solidarnih krogov, verjetno pomeni, da bo ozadje tvegane intervencije v najboljšem primeru prišlo na dan v prihodnjih letih ali desetletjih po dobro ustaljeni italijanski praksi.

Mi, navadni državljani in zamejci lahko odgovarjamo takim provokacijam le s prisotnostjo in konkretno solidarnostjo, kakršna je bila nedeljska, ko se je lepo število ljudi zbralo na Matajurju pri maši, kijo G. Gujon daruje že 53 let. Samo tako lahko vračamo pravično plačilo prizadevanjem še neznanih mandatarjev karabinjerjev, obenem pa nudimo potrebno podporo vztrajnosti župnika Gujona.

Erika Jazbar

Srečanje slovenskih katoliških časnikarjev v Ljubljani

V ospredju obisk Janeza Pavla II. v Sloveniji in ustanovitev TV3

Komisija za družbeno obveščanje pri Slovenski škofovski konferenci v Ljubljani je 22. novembra letos sklicala svojo 59. redno sejo, katere smo se udeležili predstavniki vseh slovenskih katoliških javnih občil, tudi predstavnika našega Katoliškega glasa.

Srečanje katoliških časnikarjev in predstavnikov katoliških knjižnih založb je tokrat potekalo v duhu priprav na papežev obisk, kateremu smo na seji posvetili tudi največ pozornosti. Po poročilih o frankfurtskem knjižnem sejmu in oceni 12. slovenskega knjižnega sejma, ki letos ni imel toliko obiskovalcev in še manj kupcev kot druga leta, smo se dalj časa pomudili pri pripravah na papežev obisk v Sloveniji, ki naj bi se pričel naslednje leto 17. maja.

Tridnevni obisk papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji je izjemnega pomena tako za vse slovenske vernike kot tudi za vse slovenske državljane in tudi za nas zamejske Slovence, ki se ga bomo morali v čim večjem številu udeležiti. Prav o udeležbi srečanja s papežem je bilo na seji veliko govora, saj je nevarnost, da bi slovenski verniki ostali raje doma pred

televizijo, ki bo neposredno prenašala obisk v Sloveniji, kot pa da bi se udeležili maš in bogoslužij s svetim očetom na samem kraju dogajanja. Organizacijski odbor, ki pripravlja obisk, se tega zaveda in prav zato apelira na vse slovenske vernike, naj se v čim večjem številu udeležijo papeževih maš in srečanja z mladimi na postojnskem letališču.

Morda se bo komu zdelo prezgodaj za načrtovanje papeževega prihoda, a to ni res, saj bo takrat na izpitu celotna Slovenija, ki se mora na obisk svetega očeta duhovno in tudi organizacijsko zelo dobro pripraviti. Zato bomo morali tudi v našem časopisu redno objavljati zadnje novosti o pripravah na obisk, ki je izjemen tudi zato, ker bomo v naši matični domovini, ki je postala mednarodno priznana tudi po zaslugi svetega očeta, prvič imeli papeža v svoji sredi. Posredno bo papežev obisk tudi velikanska promocija Slovencev in Slovenije v svetu, saj bodo o tem dogodku poročali povsod po svetu. Nedeljski angelus, ki naj bi ga imel sveti oče na mariborskem velikanškem polju, bodo neposredno prenašale domala vse svetovne televizije.

Duhovni pomen papeževega

obiska je za vsakega slovenskega vernika izrednega pomena, saj je Janez Pavel II. Petrov naslednik in najvišji predstavnik Cerkve na svetu. Ker vemo, da ima Slovence zelo rad, kar je že večkrat pokazal, se moramo zelo dobro pripraviti.

Ko že govorimo o pripravah, naj povemo še to, da je bila nedavno v Sloveniji na uradnem obisku vaticanska delegacija, ki je zadolžena za pripravo obiska v Sloveniji. Vodil jo je pater Tucci. Srečali so se z najvišjimi državnimi predstavniki Slovenije in z vrhom slovenske Cerkve, obiskali pa so tudi vse tri velike zbirne prostore, kjer bo papežev obisk potekal (ljubljski hipodrom v Stožicah, postojnsko letališče in velikansko polje pri Mariboru, kjer bi se lahko zbralo celo do dva milijona ljudi).

Nad slovenskimi pripravami za obisk so bili zelo zadovoljni; člani vaticanske delegacije so pred odhodom iz Slovenije to tudi javno povedali.

Slovenske vernike seveda tudi zanima, če bo Anton Martin Slomšek ob slovesni priložnosti imenovan za svet-

nika, kar bi bilo nekaka krona obiska svetega očeta. O tem se iz Vatikana še ni izvedelo ničesar; prav pa je, da se v ta namen tudi veliko moli.

Na srečanju slovenskih katoliških časnikarjev in katoliških medijev se je govorilo tudi o ustanavljanju televizije TV3,

Ustanovitev TV3

kateri delničar je tudi Ognjišče. Gospod Bole, glavni urednik Ognjišča in pobudnik prenove slovenskih medijev na Slovenskem, je povedal, da so priprave v polnem teku in pri TV3 zelo upajo, da bi lahko začeli z oddajanjem že letos ali pa v začetku prihodnjega leta. Radio Ognjišče je sedaj na Slovenskem že stvarnost, ki vsak dan bolj raste, saj je po nekaterih podatkih že druga najbolj poslušana radijska postaja v Sloveniji, takoj za Radiom Slovenija.

Seveda je bil na srečanju govor tudi o programih knjižnih založb, ki izdajajo knjige z versko vsebino, in še o marsičem, toda - kot že rečeno - slovenska Cerkev in slovenska država morata sedaj vse sile usmeriti v pripravo na dostojen in lep sprejem svetega očeta.

-jupa-

Pomoč Republike Slovenije zamejstvu

V letu 1995 je Republika Slovenija odobrila dodatno pomoč zamejstvu s skupno 326 milijoni tolarjev (skoraj 4500 milijonov lir). Gre za sredstva, namenjena osrednjim kulturnim ustanovam in medijem. Pomoč, v obliki posojila, je omogočila delovanje ustanov v pričakovanju na izplačilo deželnih prispevkov. Iz razpredelnice (številke so v milijonih lir) je razvidna porazdelitev, ki sta jo opravili krovni organizaciji, medtem ko je Primorskemu dnevniku neposredno dodelil prispevek zunanji minister Thaler.

SSO	SKGZ
Glasbena matica.....278	Glasbena matica.....652
SCGV Emil Komel...175	Šola v Špetru.....361
Šola v Špetru.....273	Stori.....150
Stori.....72	NŠK.....237
NŠK.....114	SSG.....361
SSG.....173	Primorski dnevnik.....950
Novi glas.....676	Skupno.....4472.

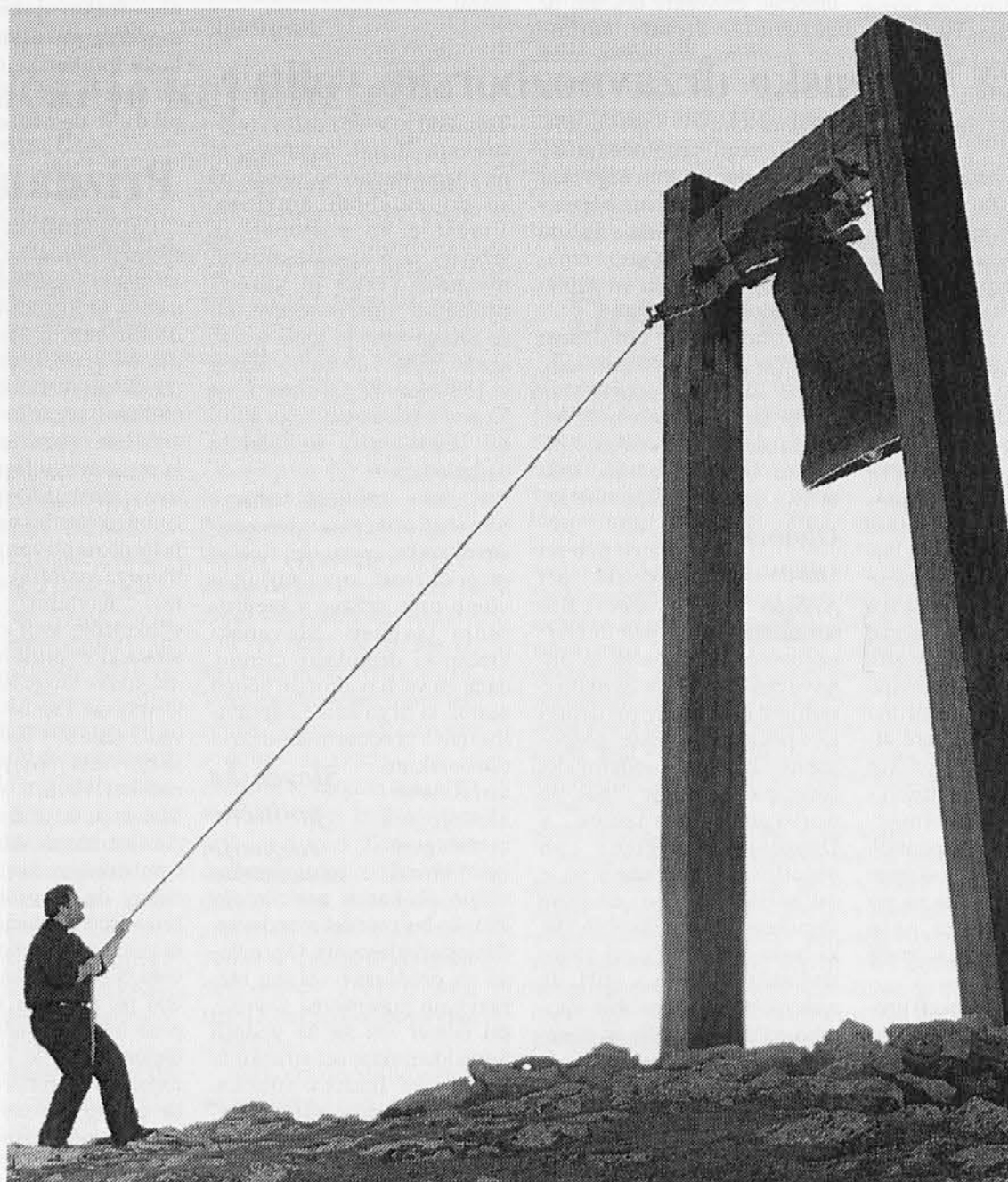
Božja služba na Višarjah

Prvo nedeljo v oktobru se je končala letošnja sezona bogoslužja na Marijinem svetišču na Višarjah. Začela se je v veliki negotovosti, saj so frančiškani zapustili svojo devetletno službo v samem začetku romanj, 30. junija letos.

Pred njihovim odhodom in po njem so se razširile netočne vesti, češ da je na Višarjah popolnoma ukinjena slovenska skužba božja. Vse to pa ni res. Pater Ciril Čarga je stalno molil in pridigal v slovenskem jeziku. Zaradi negotovosti in slabega vremena je bilo letos v septembru na Višarjah manj romarjev kot prejšnja leta. Vendar je na koncu število romarjev le preseglo petdeset tisoč in večina od njih je bila Slovencev.

Začasni rektor svetišča pravi, da se tudi prispevki za cerkev niso zmanjšali in bodo omogočila potrebna dela. Prihodnje leto bo prišel tudi nov župnik; zdi se, da bo Benečan. Več za zdaj ni znano; uradno se ve, da bo moral obvezno poznati slovenski jezik.

Tudi ti pomagaj duhovnikom povsod širiti vrednote evangelija. Daruj svoj prispevek za vzdrževanje.

Vsak dan prinaša v Italiji 38000 duhovnikov ljudem tolažbo, razumevanje, upanje. Vsak dan širijo vrednote evangelija. Podpri jih tudi ti z majhno, toda neobhodno potrebno žrtvijo: do 31. decembra daruj svoj prispevek za vzdrževanje na poštni tekoči račun št. 57803009, naslovljen na: Istituto Centrale Sostentamento Clero - via Aurelia, 481 - 00165 Roma. Če boš hotel, boš lahko odštel svoj prispevek pri naslednji davčni prijavi. Vprašaj svojega župnika za potrebni informativni material.

CHIESA CATTOLICA
CEI Conferenza Episcopale Italiana
Promozione del sostegno economico alla Chiesa

Prispevki za vzdrževanje in osem od tisoč. Tvoja pomoč tvoji Cerkvi.

Ob dvajsetletnici SSK

Slovenska skupnost v deželi Furlaniji-Juljski krajini praznuje letos dvajsetletnico svoje deželne organizacije. Leta 1975 je namreč v Devinu potekal prvi deželni kongres samostojne slovenske stranke. S tem je SSK po svojih pokrajinskih kongresih postala stranka, ki zaobjema vse Slovence v deželi. Seveda tiste Slovence, ki se priznavajo v idealih in programu slovenske stranke. Ti so: samostojen politični nastop, demokracija, politični pluralizem in socialna pravičnost. S tem programom je slovenska politična organiziranost v Italiji pravzaprav že začela dolgo pred ustanovitvijo te stranke. Spominimo naj samo na prve zametke

že v Italiji po prvi svetovni vojni, ko je prav današnji simbol SSK - lipova vejica - bil tudi simbol vseh tistih slovenskih rojakov od visoke Soške doline prek Vipavske in Goriške do Tržaške in Istre. Pod tem znakom so naši volivci takrat poslali v rimski parlament zadnje demokratično izvoljene poslance, kot so bili Josip Wilfan, Engelbert Besednjak, Virgil Šček, da omenimo le najbolj znane. Pa še po drugi svetovni vojni, ko smo Slovenci v sicer novih okvirih v demokratični republiki Italiji (pa tudi še do leta 1954 na Svobodnem tržaškem ozemlju) oblikovali lastne politične formacije, kot npr. SDZ, SKS in SKSZ. Vsi ti so bili idealni in zgodovinski

predhodniki današnje Slovenske skupnosti v naši deželi.

Kaj naj danes ob dvajsetletnici zapišemo ob rob našemu političnemu dogajanju? Je naša stranka še vedno aktualna? Slovenska skupnost je v tem svojem dvajsetletnem obstoju pokazala na trdno in odločno zakoreninjenost v tukajšnji slovensko stvarnost. Zнала je vedno dojeti utrip našega ljudstva v boju za svoje pravice in pričakovanja po svoji pravni zaščiti, ki je še vedno ni. S svojimi izvoljenimi predstavniki od deželnega zbora do pokrajinskih in občinskih svetov je vedno znala zagovarjati velike in male probleme slovenskih volivcev in volivk. Svojo aktualnost pa

dokazuje tudi danes, čeprav v spremenjenih političnih trenutkih, ki ji niso vedno naklonjeni.

Tudi druge manjšinske stranke v Italiji so v tem času praznovalе svoje jubileje od Union Valdôtaine v Aosti (50-letnico) do jubilejev Južnotirolske ljudske stranke. Z vsemi je slovenska stranka močno povezana, obe ji s svojimi parlamentarci nudita vso pomoč na vsedrjavni ravni. Skupno z njima gleda Evropi naproti, zagovarja vstop republike Slovenije v Evropsko unijo in s tem kaže podobo res moderne in aktualne politične stranke v službi svojega ljudstva. Da bi taka ostala še naprej!

ab

Odslej Wilfanova dvorana

V petek, 24. novembra, so dvorano na deželnem sedežu SSK in krožka Virgil Šček v ul. Giacinto Gallina v Trstu poimenovali po znanem tržaškem politiku, bivšem poslancu in predsedniku društva Edinost Josipu Wilfanu. Ob tej priložnosti je žena Wilfanovega vnuka Irena odkrila portret tržaškega politika, ki so ga darovali njegovi potomci. Tudi podjetnik Vanja Lokar in slikarka Zora Koren Škerk sta SSK in krožku Šček podarili dve sliki. Poimenovalje, ki se ga je udeležilo veliko število ljudi, je povezoval Livij Valenčič, obogatilo

(Foto Kroma)

pa ga je petje deklinškega zbora Devin pod vodstvom Hermana Antoniča.

Prisotnim so spregovorili predsednik krožka Šček dr. Rafko Dolhar, pokrajinski tajnik in predsednik SSK za Tržaško dr. Peter Močnik in odv. Jože Škerk, o Wilfanovem liku pa novogoriški zgodovinar dr. Branko Marušič.

SOLIDARNOST GOSPODU GUJONU

Škof msgr. Metod Pirih

Spoštovani gospod župnik!

Tudi do nas in do mene prihajajo novice, zapisane in ustne, kaj so karabinjerji počeli in naredili iz vaše župnijske cerkve. To nizkotno, nekulturno, nečloveško in vandalsko dejanje zelo obsojam. Kar ne morem razumeti, kako se je to moglo zgoditi.

Izražam Vam, spoštovani gospod župnik, svojo duhovniško solidarnost, globoko povezanost z Vami in molitev h Gospodu, da bi že enkrat zavladali med nami: spoštovanje, razumevanje, bratska pomoč, medsebojno sprejemanje ter bogastvo v različnosti kultur, navad in jezikov.

Prav prisrčno in hvaležno Vas pozdravljam.

Metod Pirih

koprski škof in narodni ravnatelj za Slovence po svetu

Slovenski goriški duhovniki

Dragi monsinjor,

v teh dneh »naročenega« ponizanja, ki ste ga deležni, smo Vam slovenski sobratje iz goriške nadškofije z mislijo in srcem blizu. Iskreno se pridružujemo vsem, ki Vam izražajo občuteno vzajemnost, pa tudi hvaležnost in občudovanje za ves trud, skrb in ljubezen, s katerim razdajate svoje življenje za beneške sorojake. Bog Vam lonaj!

V imenu sobratov
vdani Oskar Simčič

Svet slovenskih organizacij

Svet slovenskih organizacij v deželi Furlaniji-Juljski krajini odločno obsoja nedavno početje organov javne varnosti, ki so na pobudo oz. ovadbo preiskale cerkev v Matajurju, češ da se v njej skriva orožje. To je med drugim poškodovalo cerkev samo, obenem pa je sprožilo vrsto upravičenih reakcij v slovenski javnosti.

Posebno prizadet je bil tamkajšnji župnik msgr. Pasquale Gujon, ki že nad pol stoletja pridno pase svoje ovčice in tako ohranja verske in narodne vrednote med svojimi verniki in v Beneški Sloveniji sploh.

SSO izreka gospodu župniku svojo popolno solidarnost in od pristojnih oblasti zahteva, da vso zadevo razčistijo in s tem vrnejo Matajurju, njegovemu župniku in cerkvi vso čast in dostojanstvo.

Svetslovenskih organizacij

Slovenska skupnost

SSk je z zaprepadenostjo sprejela vest, da je na osnovi podre anonimne ovadbe večja skupina karabinjerjev pred dnevi vdrla v župno cerkev v vasi Matajur v Beneški Sloveniji, češ da se v njej skriva orožje. Po daljših preiskavah, med katerimi je bila cerkev dobesedno razdejana, pa karabinjerji niso našli ničesar.

SSk izraža solidarnost z matajursko skupnostjo in v prvi vrsti z njenim župnikom msgr. Pasqualom Gujonom, ki je v svojem 87-letnem življenju zvesto in pošteno služil Bogu in narodu, pa tudi z vsemi Beneškimi Slovenci, saj je jasno, da je šlo za akcijo v stilu tistih, kakršne so dolga leta vodile bolj ali manj tajne združbe in službe z Gladiom na čelu, da bi ustrahovale tamkajšnje slovenske ljudi. SSK izraža tudi solidarnost z videmsko nadškofijo in še posebej z nadškofom Alfredom Battistijem, ki ga je dogodek prav gotovo tudi osebno prizadel. Spomniti namreč velja, da je nadškof Battisti lansko božično polnočnico daroval v znak podpore Beneškim Slovincem prav v matajurski cerkvi, ki so jo karabinjerji zdaj razdejali.

SSk meni, da je treba dogodek do dna raziskati v vseh njegovih aspektih, in to na najvišjih ravneh. Zato se je obrnila na senatorja Darka Bratino in na poslanca Union Valdôtaine Luciena Cave-rija, da bi zahtevala pojasnila s parlamentarnim vprašanjem.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

KNJIŽNA ZBIRKA ZA LETO 1996

KOLENDAR 1996

Koledar je uredil dr. Jože Markuža, opremil pa Stojan Zafred. Začetnemu koledarskemu delu sledi zanimiv in bogato ilustriran zbornik o življenju domače in vesoljne Cerkve, obsega pa tudi poročila o delovanju raznih organizacij in društev, o spominskih dogodkih in jubilejih ter članke pričevanjske, zgodovinske, etnografske, gospodarske in zdravstvene vsebine. Publikacija je dragocena priča prisotnosti in bogate ustvarjalnosti Slovencev v Italiji. Koledar šteje 188 strani.

Pietro Brignoli

MAŠA ZA MOJE USTRELJENE

Iz dnevnika vojaškega kaplana

Delo je prevod dragocenega dnevnika italijanskega vojaškega kurata, ki je spremljal italijanske vojake med zasedbo Jugoslavije. Knjiga je obenem pomemben zgodovinski vir in odraz zlahtnega avtorjevega čutenja, ki tudi sredi krutega vojnega dogajanja ne pozabi na človeško dimenzijo in sočustvuje z vsemi trpečimi. *Maša za moje ustreljene*, ki jo je prevedla Nedeljka Kacin Pirjevec, uvodno študijo pa napisal zgodovinar dr. Bojan Godeša, šteje 184 strani, za opremo pa je poskrbel Franko Žerjal.

Andrej Arko

ODKLETEV

Črtice in novele

Zbirka dvanajstih novel ali krajsih zgodb. Avtor, ki je urednik kulturnih sporedov na Radiu Slovenija, proste dneve pa preživlja na Krasu, točneje v Brestovici, je ustvaril dvanajst sodobnih življenjskih zgodb, ki zgrabijo bralca v različne okoliščine in usode tako v osrednji Sloveniji kot tudi v našem zamejstvu. Knjiga šteje 128 strani, opremil in ilustriral pa jo je Edi Žerjal.

Josip Kosovel

VAŠ PEPI IN PAPAČI

Pisma iz zapora

To je nova, pomembna publikacija v zbirki »Naše korenine«. Gre za pisma, ki jih je prof. Josip Kosovel (1901-1963), obsojenec na drugem Tržaškem procesu, pisal iz zaporov: najprej iz tržaškega Coronea, kamor so ga zaprli junija 1940, in nato, od januarja 1942 do leta 1944, iz Fossana. Izhodišče za to knjigo je bil niz oddaj po Radiu Trst A. Lida Turk je namreč spomladi 1993 po radiu predstavila izbor pismem zapornika Josipa Kosovela. Turkova pa je zdaj ta pisma pripravila tudi za knjižno izdajo in jim napisala daljši zgodovinski uvod o avtorju in vlogi, ki jo je imel pod fašizmom v Trstu. Pisma, ki so bila skoraj vsa napisana v italijanščini, je prevedla prof. Marija Cenda. V knjigi so objavljeni tudi številni originali in bogato fotografsko gradivo. Za opremo je poskrbel Pavel Medvešček, šteje pa 232 strani.

Predstavitve bo v razstavnih prostorih Katoliške knjigarne v petek, 1. decembra, ob 18. uri

Počastitev spomina Toneta Kralja v Pevmi Koncert v Štivanu ob 100-letnici smrti Hrabroslava Volariča

Ob dvajsetletnici smrti slikarja Toneta Kralja (1900-1975) je njegov spomin v njegovi drugi domovini Primorski še zelo živ, saj je od Katinare prek Goriške in Tolminske pa do Kanalske doline in Sv. Višarj poslikal nad 40 cerkva in tako pustil markantno sled. Da je priljubljen, je dokazala že lepo obiskana slovesnost v Štandrežu pred dveh tednih; občutena pa je bila tudi prireditev v Pevmi v četrtek, 23. novembra. Organizirali so jo župnija sv. Silvestra-Pevma-Oslavje, kulturno društvo Sabotin in rajonski svet Pevma-Štmaver-Oslavje.

»Domači večer« je uvedel predsednik rajonskega sveta Silvan Primožič, nato je MoPZ Štmaver pod vodstvom Gabrijele Devetaka zapel nekaj pesmi. Sledil je pester oris slikarjevega sveta in opusa, ki ga je podal zgodovinar prof. Marko Vuk. Kralj se je v pri dvajsetih letih v času velike duhovne in politične krize vrasel v evropsko ekspresionistično umetnost kot zunanji izraz notranjih stanj in v njej našel vir svoje invencije. Čeprav je v mladih letih dosegal prve uspehe na evropski ravni, je ostal vendar navezan na slovenskega človeka. Zasi- dran v krščanstvu in ljudski

podobarski tradiciji, je iz svoje duše prelivaval krepke karakterne religiozne in kmečke figure, napore delavcev, veličastvo svetnikov, rojstvo in smrt. Leta 1934 je poslikal res lepo pevsko cerkev sv. Silvestra, v apsidi katere škof Silvester kršči cesarja Konstantina, nad njima pa je križ z napisom *In hoc signo vinces* (V tem znamenju boš zmagal). S kiparsko slokimi, ne solzavimi, ampak suverenimi liki in vzdušjem, ki ga ustvarja njegova jasno sporočilno monumentalna likovna forma, vzbuja Kralj vzvišeno zbranost. Leta 1963 je v pevski cerkvi nekaj obnovil, pa še dodal dve sliki v stranskih oltarjih. Žal je zanemarjal tehnično plat, zaradi česar je sedaj naša dolžnost, da skrbno ohranimo njegovo dediščino.

Dolenjski umetnik si je po-

MePZ F.B. Sedej in v ozadju apsida pevmske cerkve s Kraljevim sv. Silvestrom (FS Reportage)

stavil trajen spomenik ne samo v slikarstvu, ampak tudi v kiparstvu, grafiki, knjižnih opremah. Znani so njegovi portreti (Bratuž, Sedej, Trinko), pa tudi njegovi grobni spomeniki.

Večer sta sklenila MePZ Sedej iz Števerjana, ki je pod vodstvom Bogdana Kralja zapel pet pesmi, in pa družabnost v prijetnem vzdušju v pevski šoli.

DD

Četrta Gradnikovi večeri v Brdih

V Brdih so od 23. do 25. t.m. že četrtič priredili Gradnikove večere, s katerimi častijo pesnika, prevajalca in kulturnega delavca dr. Alojza Gradnika. V organizacijo se je poleg Zveze kulturnih organizacij iz Nove Gorice vključila tudi nova občina Brda. S finančno pomočjo je sodelovalo okrog 20 podjetij. Program letošnje prireditve je obsegal predstavitev poezije Nevina Birse iz Branika, ki so jo posredovali tudi člana Primorskega dramskega gledališča Rastko Krošl in Nataša Konc-Zupančič in izrazni plesalec Silvano Gregorič. Zlasti odmevna je bila predstavitev Gradnikovega prevajalskega opusa, ki jo je pripravil Marjan Breclj. Naš pesnik je pripravil in izdal kar 75 knjižnih enot prevodov iz tujih jezikov. Neposredno je prevajal iz enajstih ali dvanajstih jezikov, posredno pa tudi iz japonske, kitajske in indijske poezije. Sicer pa je pre-

vajalski del Gradnikove pesniške zapuščine obsežnejši od njegove izvirne ustvarjalnosti.

Zadnji večer v spomin in čast Alojza Gradnika je bil namenjen odski uprizoritvi pesnitve *Lucipeter*. Z njo je pesnik obračunal s svojo resnobo in o tožno naravo, zato si je v *Lucipetru* dal duška v prešernosti ter radoživem in lahkotnem pripovedovanju.

Občina Brda je medtem odkupila Gradnikovo rojstno hišo v Medani, (ki je tudi rojstna hiša drugega pesnika, Ludvika Zorzuta), ki jo bodo v kratkem pričeli obnavljati. Pesniku bodo v Brdih v naslednjih letih postavili tudi spomenik.

M.

vajalski del Gradnikove pesniške zapuščine obsežnejši od njegove izvirne ustvarjalnosti.

Zadnji večer v spomin in čast Alojza Gradnika je bil namenjen odski uprizoritvi pesnitve

Lucipeter. Z njo je pesnik obračunal s svojo resnobo in o tožno naravo, zato si je v *Lucipetru* dal duška v prešernosti ter radoživem in lahkotnem pripovedovanju.

Občina Brda je medtem odkupila Gradnikovo rojstno hišo v Medani, (ki je tudi rojstna hiša drugega pesnika, Ludvika Zorzuta), ki jo bodo v kratkem pričeli obnavljati. Pesniku bodo v Brdih v naslednjih letih postavili tudi spomenik.

M.

Ob 100-letnici smrti skladatelja in učitelja Hrabroslava Volariča je bil v soboto, 25. t.m., v štivanski novi cerkvi koncert njegovih skladb. Devinski zbori so se hoteli oddolžiti spominu tega učitelja, ki je zadnja leta svojega kratkega življenja preživel v Devinu in je tu tudi umrl 30. septembra 1895. Spored, ki ga je povezoval Gregor Pertot, so si zamislili tako, da so predstavili izbor raznih njegovih skladb za zbor, samospeve in klavirske skladbe. Večer je s tremi pesmimi uvedel otroški zbor Ladjica, ki ga vodi Olga Tavčar. Slišali smo mlado, a obetavno solopevko Kristino

Macarol, ki je gojenka glasbenega centra E. Komel in je zapela dva Volaričeva samospeva ob klavirski spremljavi prof. Siličeve. Dekliški zbor Devin je pod vodstvom Hermana Antoniča podal dva ženska dvospeva s klavirsko spremljavo Barbare Corbatto, ki je tudi sama nastopila in zaigrala polko mazurko Zvezdica in putpouri V domačem krogu. Fantje izpod Grmade pa so pod vodstvom Iva Kralja podali tri dele Maše v čast sv. Petru, ki jo je za objavo uredil E. Komel ter Funtkovo Zdravico. Na koncu sta združena zbora zapela še mogoče najbolj znano Volaričevo pesem in sicer

Eno devo le bom ljubil na Gregorčičevo besedilo.

Spored koncerta je potrdil besede prof. Pavleta Merčija, ki je na večeru spregovoril o ustvarjalnem sporočilu Volaričeve glasbe. Poudaril je njegov smisel za melodijo in občutek za ljudski melos ter dejal, da je bil Volarič skladatelj, ki je ne le ustvarjal za potrebe tedanjih čitalnic in društev, ampak bil tudi s svojimi pesmimi potreben spodbujevalec slovenskega narodnega in kulturnega preporoda. Zato je prav, da se ga spominjamo in mogoče kdaj obiščemo njegov grob na devinskem pokopališču.

Marko Tavčar

Stanko Premrl: 30 let

Glasbenik ni bil po volji prejšnjemu režimu

V Podnanosu so bile prejšnjo soboto slovesnosti v počastitev glasbenika, duhovnika in tamkajšnjega domačina Stanka Premrla.

Premrlovo delovanje, zlasti na področju posvetne glasbe, še ni dovolj znano. Veliko zanimanje udeležencev je vzbudilo 9 poročil o raznih vidikih delovanja in življenja Stanka Premrla. Prof. Vida Trošt je obravnavala Premrlovo življenjsko pot; prof. Ivo Jelerčič je govoril o skladateljevem rojstnem kraju; domačin prof. in zgodovinar Jurij Rosa je analiziral in komentiral »trpke zvoke« njegovega življenja in javnega spomina nanj ter nastanek slovenske državne himne; prof. Bojana Pižent-Kompara je analizirala Premrlovo pesniško zapuščino; prof. Jože Trošt je razpravljala o Premrlovih cerkvenih skladbah; dr. Edo Škulj je na simpoziju govoril o Premrlovih orgelskih skladbah; prof. Dane Selan je obravnaval glasbenikove klavirske skladbe; ing. Leon Krnel je govoril o Premrlovih skladbah na primorskih cerkvenih korih; prof. Irena Marušič pa je v svojem prispevku obravnavala pesniška besedila v Premrlovih posvetnih skladbah.

V nasprotju z mnenjem, da je Premrl lahko zmeraj deloval svobodno in nemoteno in da mu torej oblasti niso postavljale ovir, je zgodovinar in arhivar v novogoriškem Pokrajinskem arhivu ter domačin iz Podnanosa prof. Jurij Rosa v svojem posegu dokazal nasprotno. Opozoril je, »da je Stanko Premrl v mimohodu političnih sistemov, ki jih je s svojo kar visoko starostjo preživel, doživel nekaj grenkih izkušenj. Izra-

ziteje pa je bila njegova osebnost deležna neprijaznih odklonov, ko ga ni bilo več med živimi... v interpretacijah, kakšno mesto naj mu gre v javnem spominu in kdo naj o tem odloča.« Režimu naj bi se zameril že med drugo svetovno vojno. Skladatelj je imel težave tudi po vojni, preden je v reviji *Nova pot* izdal svoje spomine; nadalje, že po smrti, ob postavljanju spominske plošče na rojstni hiši, ko so oblasti poskušale preprečiti, da bi na slovesnosti predvajali dve njegovi nabožni skladbi (na indeksu je bila tudi njegova uglasbitev Prešemove *Zdravljice*, ki je zdaj slovenska državna himna) in ob težnjah, da bi pevski zbor v Podnanosu poimenovali po Stanku Premrlu.

V okviru slovesnosti so v Podnanosu predstavili tudi zbirko Premrlovih posvetnih skladb z naslovom *Prijatli, obrodile so...* Urednik in glasbeni pedagog prof. Ivo Jelerčič je v njej zapisal, »da je bil prispevek Stanka Premrla k razvoju slovenske glasbe mnogostranski. Njegov skladateljski doprinos je po svojem obsegu brez primere. Če je bilo njegovo glasbeno delovanje in ustvarjanje v okviru cerkvene glasbe že ocenjeno, ovrednoteno in predstavljeno, pa tega ni mogoče trditi za posvetno področje.«

Spominske prireditve ob 30-letnici smrti Stanka Premrla v rojstnem Podnanosu je sklenil koncert Premrlovih sakralnih skladb v župnijski cerkvi sv. Vida. Uprizoril ga je Slovenski komorni zbor iz Ljubljane ob orgelski spremljavi Barbare Pibernik in pod dirigentskim vodstvom dr. Mirka Cudermana.

M.

Posvetno delo Emila Komela (1. del)

Tatjana Gregorič ob predstavitvi zbirke posvetnih zborovskih skladb Zelen je log v Katoliški knjigarni 17. novembra 1995

Pred letom in pol smo prav v tem prostoru krstili knjigo *Poglej me prov*, knjigo, s katero sem želela v strnjeni knjižni podobi osvetliti dragocenost osebnosti Emila Komela. Knjiga je izšla ob štirideseti obletnici glasbe na Placuti št. 18, izšla z upanjem in vero vestnih sopotnikov Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, da bomo Goričani, in ne samo mi, dostojno poskrbeli za dovolj bogato glasbeno zapuščino, ki nam jo je Komel zapustil.

Ko sem vnovič sestavljala misli o življenjski zgodbi Emila Komela, sem se najprej z grenkobo zazrla v arhive slovenskih radijskih postaj in spet spoznala neljubo resnico o tem, da nismo sposobni glasbene ustvarjalnosti tega goriškega glasbenika predstaviti z uglednim radijskim posnetkom, da obstaja zelo malo zapisov o njegovi glasbeni govorici in še ti so starejšega datuma in prepuščeni amaterskemu, četudi ljubečemu, poustvarjalnemu glasbenemu telesu. In morebiti je

danes, kar nekaj mesecev po njegovi 120-letnici rojstva in petintridesetih letih smrti, trenutek, da Emilu Komelu odpremo tudi polje, s pomočjo katerega bomo, brez vse skromnosti in obrobnosti slovenske zadržanosti, predstavljali Komelov opus v bolj izčiščeni in prefinjeni izvajalski praksi. In nekatere njegove skladbe, zlasti tiste, v katerih se je skladatelj osvobodil potreb lokalnega miljeja, razkri- vajo tudi izvornost navdiha, razkri- vajo goriškega glasbenega poeta, ki se v marsikaterem taktu približa poznoromantičnim sodobnikom v svetu. Žal je življenjska zgodba Emila Komela tkala povsem drugačne takte, kot bi si jih želel ustvarjalec, osvobojen tegob vsakdana in predvsem politično-socialnega prepaha, osvobojen torej pogojenosti časa in prostora, v katera je bil z vso dušo

vpet Emil Komel.

Komel, pedagog, zborovodja, organist, Goričan po rodu, Goričan do smrti, osebnost, ki mu je bila prva skrb, da prodreta čut in veselje za glasbo med vse ljudstvo in posebno med mladino, se je tudi kot skladatelj preizkušal v različnih glasbenih oblikah in uspelo mu je, da je ostal ideološko neujet. Poučeval in nastopal je tako v slovenskih in italijanskih goriških zavodih, sodeloval tako z liberalnimi kot klerikalnimi krogi in se povezoval z glasbeniki italijanske ali nemške narodnosti. Ta njegova širina ali odprtost duha osebnosti, ki bi najbrž bila danes marsikomu potrebna, je tudi oblikovala opus, v katerem ni bistvenih meja med cerkveno in posvetno glasbo.

Od leta 1961, od prvega popisa skladateljevih del Cirila Siliča, pa

do danes smo uspeli zbrati kar 324 skladb in, kot je nekoč sam Emil Komel povedal, to so bili resnično raztreseni udi. Njegovi rokopisi so ležali po raznih cerkvenih arhivih, pri zborovodjih, organistih, celo v arhivih Radia Slovenije, pa pri učencih Emila Komela, skratka zbiranje ni bilo enostavno, saj so dela posejana po Goriškem, tako na slovenski kot na italijanski strani. In zagotovo bi današnji zbirki lahko dodali še kakšno skladbo, ki jo »skrbno« čuvajo nekateri posamezniki. Ob tej ugotovitvi tudi ob tej priložnosti ne morem mimo usode, ki jo je doživela zapuščina Emila Komela. Fotokopije del, ki smo jih zbrali in jih predstavili v diplomskih delih in tudi knjigi, so danes, sicer še v neurejeni podobi, na razpolago v prostorih Slovenskega centra za glas-

beno vzgojo Emil Komel v Gorici, kje pa so končali rokopisi, kje je vsa bogata zbirka glasbene literature, kje se »praši« Komelova korespondenca... menim, da nikakor ni v korist sami glasbi in še manj vedenju o Komelovi glasbeni poti, v skrivnostno tančico ovita zgodba o glasbenikovi zapuščini. Naj razklani cvet, ki meni osebno zelo nelogično, plamti že desetletja v goriški glasbeni atmosferi, ne postane ključ, ki bo tudi v prihodnje mračil usodo ustvarjalnih impulzov glasbenikov in kulturnih delavcev, ki so v prvih desetletjih povzdignili Gorico v pomembno in cvetočo kulturno prestolnico. Ne dovolite in ne dovolimo, da bodo usodo veličine preteklih glasbenih cvetk pisali protagonisti, ki morebiti celo nikoli doslej niso okusili čarobnosti glasbene muze, tisti, ki - žal - ne morejo dojeti njene čistosti njene moči, marsikdaj in v marsičem celo človeško zdravilne.

(dalje prihodnjič)

Praznik zborovskega petja v Kulturnem domu

Tradicionalna zborovska revija, ki jo prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov, je v nedeljo 26. novembra doživela svojo jubilejno trideseto izdajo, ki je bila posvečena skladatelju Hrabroslavu Volariču ob 100-letnici njegove smrti. Številno občinstvo, ki je napolnilo dvorano Kulturnega doma v Trstu, je prisluhnilo nastopom 16 zborov. Na odru so se tako zvrstili mešani pevski zbor *Jacobus Gallus*, dekliški zbor *Vesna* iz sv. Križa, MePZ *Repentabor*, vokalna skupina *Resonet*, obnovljeni MePZ *Višava* s Ferlugov, dekliški zbor *Devin*, MePZ *Igo Gruden* iz Nabrežine, vokalna skupina *Musica nostra*, MePZ udeležencev seminarja ZCPZ v Dobrni 1995, MePZ *Skala* iz Gropade, moški zbor *Fantje izpod Grmade*, MePZ iz Škednja, mladinska glasbena skupina z Opčin, MePZ *Barkovlje*, molitvena skupina *Shalom* in MePZ *Mačkolje*. Predviden je bil sicer tudi nastop ženskega zbora *Ivan Grbec* iz Škednja, ki pa se je zaradi boleznih dirigentke Bože Hrvatič odpovedal. Spored sta povezovala Marta Mamolo in Matjaž Rustja.

Nedeljska revija je bila njihajoči kakovostni ravni posameznih sestavov navkljub predvsem praznik petja, na katerem so med drugimi na-

Zbor *Jacobus Gallus* je na reviji nastopil kot prvi na vrsti (Foto Kroma)

stopili tudi nekateri obnovljeni oz. pomlajeni zbori. Razveseljivo je namreč dejstvo, da npr. imajo Ferlugi po 40 letih zopet svoj mešani zbor *Višava*, da škedenjski mešani zbor sestavljajo sami mladi in da so na tej reviji precejšen odstotek (verjetno celo večinski odstotek) predstavljali mladi pevci. To je jamstvo za nadaljevanje zborovske dejavnosti pri nas. Žal pa na reviji že nekaj časa ne nastopajo nekateri tržaški cerkveni zbori, ki so bili nekoč nosilni stebri te prireditve. Sicer pa so mnogi njihovi pevci nastopili na reviji v okviru zbora udele žencev seminarja ZCPZ, ki je bil letos v Dobrni, in s tem izrazili hvaležnost Zvezi.

Slavnostni govornik na jubilejni 30. reviji ZCPZ je bil pevovodja moškega zbora *Fantje izpod Grmade* Ivo

Kralj. Izbira Kralja za govornika ni bila naključna, saj je MoPZ *Fantje izpod Grmade* edini zbor, ki je redno nastopil na vseh 30 revijah. Govornik je najprej podal kratko zgodovino Zveze in dal posebno priznanje njenemu predsedniku dr. Zorku Hareju, ki je prava duša te organizacije in ki ga v nedeljo zaradi boleznih žal ni bilo v Kulturnem domu. Poudaril je pomembnost delovanja ZCPZ in pri tem omenil zlasti tradicionalne poletne pevske in orgelske seminarje, ki jih Zveza prireja. Poudaril je tudi pomen vsakoletne pevske revije Zveze pri utrjevanju človeških vezi med pevkami, pevci in njihovimi družinami ter izrazil željo, da bi se čimveč mladih angažiralo pri tej organizaciji.

Ivan Žerjal

Slovenska maša pri sv. Mariji Veliki

V torek 21. novembra, na dan Matere božje zdravja, je bila kot vsako leto v cerkvi Marije Velike slovenska maša za slovenske vernike tržaške škofije. Obred, pri katerem so maševali skupaj z g. Bedenčičem še g. Živec, g. Gerdol in g. Jakomin, je prisostvovalo veliko število ljudi in je bil nadvse občuten. Dirigent Edi Race je ob orgelski spremljavi prof. Tomaža Simčiča vodil zbor, ki ga sestavljajo pevci in pevke, ki pojejo pri Novem sv. Antonu. Njim so se pridružili tudi verniki iz drugih župnij.

Ta pobožnost omogoča vsako leto srečanje slovenskih ljudi, ki občutimo na ta dan posebno povezanost med seboj. Velja kot spomin na vse tiste, ki jih ni več, a so na ta dan v mislih in molitvi še bolj z nami. Obenem pa nam služi kot spodbuda za pogumno nadaljevanje poti skozi življenje. G. Bedenčič je v pridigi opozoril, kako potrebni smo duhovnega zdravja, saj smo vsi

vedno bolj bolni na duši. Razdvajajo in nam jemljejo moči medsebojni spori, nespo razumi v družini in v družbi. Pod vplivom tolikih krivih preokrov zgublamo orientacijo, tudi ker nas prepričujejo, da pravzaprav ni prave poti, da je odstopanje od vrednot, ki so nam jih posredovali naši predniki, razumljivo in skoraj nujno.

Ob tolikih ljudeh, ki so s svojo prisotnostjo izpričali svojo vernost in zaupanje v prihodnost, je bilo gotovo lažje tudi tistim, ki so se zatekli k Mariji zaradi osebnih težav.

Prijetno je bilo tudi nadaljevanje srečanja v družabnih prostorih pri Sv. Jakobu, kjer so g. Mariju Gerdolu voščili za rojstni dan in god.

Prva priprava na Vroclav

November je mimo, tuje prva adventna nedelja. Božič se približuje, za njim pa novo leto. Nekateri mladi iz Trsta in okolice so se že odločili, kako bodo preživeli del božičnih počitnic: novo leto bodo pričakali v poljskem mestu Vroclav, na velikem tajzjskem srečanju za mladino.

To je prav poseben način pričakovanja in praznovanja novega leta, saj doživljajo deliš z mladimi iz vseh dežel Evrope in različnih veroizpovedi. Pet dni se z njimi srečuješ v pogovornih skupinah in pri molitvenih srečanjih, nazadnje pa skupaj z njimi pričakaš novo leto v molitvi za mir na svetu.

Tudi letos se je že tretjič zaporedoma skupina mladih iz Trsta odločila, da se udeležijo tega romanja, ki poteka vsako leto v drugem evropskem mestu. Teh enajst mladih bo imelo prvo izmed dveh priprav na romanje v četrtek 7. decembra približno ob 20. uri (po mašniškem posvečenju Maksa Suarda v katedrali sv. Justa, pri kateri bodo sodelovali tudi slovenski verniki) v ul. Risorta 3.

Breda Susič

Iz delovanja SSK

Pokrajinski izvršni odbor za Tržaško je na svoji redni seji 22. novembra obravnaval zlasti dve vprašanji, in sicer posodobitev pristojnosti tržaške Pokrajine v luči julijske razsodbe ustavnega sodišča o porazdelitvi volilnih okrožij in volitve skupnega manjšinskega zastopstva. V tiskovnem poročilu, ki smo ga prejeli, piše, da je trenutno najbolj pomembno, da prefekt čimprej razpiše volitve za obnovitev tržaškega pokrajinskega sveta po splošno veljavnih predpisih.

SSK nadalje izraža zadovoljstvo, da se uveljavlja prepričanje o potrebi po oblikovanju voljenega predstavništva slovenske manjšine v Italiji. Izdelati je še treba pravila o volitvah, pristojnostih in obsegu novega skupnega zastopstva.

Poklon Tonetu Kralju

Tudi župnija sv. Tomaža na Pesku se je spomnila slikarja Toneta Kralja, ki je med drugim poslikal tudi tamkajšnje cerkvice. V nedeljo, 19. novembra, je bila tako tam sv. maša, pri kateri so sodelovali številni pevci in pevke iz vasi Leupa nad Kanalom. Tudi v Bazovici so imeli mašo v spomin Toneta Kralja, saj je za Slomškov dom naredil sliko Antona Martina Slomška.

Tereziji Furlan v spomin

V ponedeljek, 13. novembra, je Gospod v 90. letu starosti odpoklical Terezijo (Rezko) Furlan. V četrtek, 16. novembra, pa smo jo pospremili k zadnjemu počitku na božji njivi pri Sv. Ani.

Pokojna Terezija, ki smo jo vsi poznali kot Rezko, je živela s svojo sestro Ivanko v Rojanu nedaleč od cerkve. Obe sta bili članici naše Marijine družbe od šolskih let dalje. Obe sta bili zelo aktivni. Rezka je več let skrbela za pripravo odrskih nastopov v starem Marijinem domu.

Pred dvanajstimi leti pa je prav na god sv. Cecilije (22. novembra) iznenada umrla Ivanka. Za Rezko je bila ločitev tako boleča, da je ni nikoli do kraja prebolela. Leto so tekla in prišel je čas, ko Rezka ni mogla več biti sama. Našla je zavetje v Domu šolskih sester pri Sv. Ivanu. Tam se je dobro počutila, ker je bila v domačem okolju.

Visoka starost pa prinaša vsakemu človeku svoje težave, tako tudi Rezki. Pred nekaj meseci je še nesrečno padla in si zlomila ključnico. Začela je naglo pešati. Zadnji čas je bila ponovno na Katinari in tam je tudi ugasnilo njeno življenje. Bog jo je rešil trpljenja in upamo tudi že nagradil za njeno bogato življenje dela, molitve in tudi trpljenja.

Njenemu bratu Avgustu, ki vodi knjigarno *Fortunato* v bližini cerkve sv. Antona Novega, naše iskreno sožalje.

Občni zbor SZSO-STŠ

V petek, 24. novembra, se je v Marijinem domu pri Sv. Ivanu odvijal občni zbor tržaškega dela Slovenske zamejske skavtske organizacije, na katerega so bili prvič uradno povabljeni predstavniki večjih slovenskih organizacij v zamejstvu. Od le-teh so bili prisotni Marij Maver za Svet slovenskih organizacij, škofov vikar msgr. Franc Vončina in predstavnica tabornikov Rodu modrega vala Živka Persič, ostali pa so poslali pisne pozdrave.

Načelnica Martina Grahonja je prisotnim podala pregled enoletnega delovanja, katero je v veliki meri zaznamoval vseslovenski Jamboree v Čezsoči pri Bovcu (udeleženci so si tudi ogledali film o Jamboreeju), in predstavila načrte za bodočnost. Med le-timi je nedvomno zelo važna poglobitev duhovnega življenja, poleg tega pa tudi nadaljevanje programa vzgajanja voditeljev in organizacija starejše veje. V programu so tudi nekatere statutne spremembe.

Duhovni vodja g. Tone Bedenčič je orisal stanje v SZSO kar se tiče področja duhovnosti, kateremu je posvečen velik del skavtskega življenja in delovanja, kljub temu pa bi se lahko dalo še marsikaj izboljšati. Iz poročila blagajničarke Mare Petaros pa izhaja, da je skavtska organizacija odvisna izključno od lastnih sredstev in od prispevkov posameznikov, ki so seveda dobrodošli.

Na volitvah je bilo potrjeno dosedanje pokrajinsko vodstvo.

Z občnega zbora tržaških skavtov

(Foto Kroma)

S.M. Silvana Trošt

V soboto, dne 25. novembra, je v krogu svojih sester in doma med številnimi sorodniki z zahvalno sv. mašo slavila 90-letnico življenja naša draga s. Silvana Trošt.

Luč sveta je zagledala na Lozicah v Vipavski dolini kot prvorojenka modrega kmeta in cerkvenega ključarja Franca. Njena mati Marija je bila dobra in verna žena, ki se je zavedala vrednote življenja in je možu povila še drugih šest otrok.

Nič čudnega, da je v tej verni družini, kjer je imel Bog prvo mesto in so dan zaključili z molitvijo rožnega venca, Bog poklical prvorojenko v redovni stan. V spremstvu očeta se je, še ne 20-letna, dne 16. februarja zglasila pri šolskih sestrah v Tomaju na Krasu in bila sprejeta v provinco. Poslali so jo v Maribor, da se je naučila ročnih del in vzenja cerkvenih paramentov. Kajti med mnogimi darovi ji je Bog podelil tudi izrazito umetniški čut.

V noviciat je vstopila dne 9. septembra 1926. Za večno se je Bogu darovala dne 10. septembra 1930. Kmalu po noviciatu je bila poslana v Zabnice pod Sv. Višarjami, da pomaga pri ustanovitvi te nove podružnice.

Predstojniki so ji vedno zupali odgovorne dolžnosti: vodila je gospodinjstvo tečajev v

Tomaju, bila predstojnica v Marijinem domu v ul. Risorta, nato v provincialnem domu v Trstu, pa zopet v Beli peči in spet v Dolini. Opravljala je tudi službo provincialne ekonomice in pozneje hišne ekonomice v Zavodu šolskih sester v Trstu. Povsod, kamor je bila poslana, je pametno in modro urejala ter imela lep stik z ljudmi.

To so zunanji mejniki njene poti. S. Silvana je pa tudi dobra redovnica, nasmejana in prijazna, vestna in vedno točna pri skupnih vajah. Z vero in molitvijo je znala preplavljati svoje delovanje ter ga s prirojenim humorjem popestriti.

Bog ji je dal veliko milost, da je čila dočakala lepo število let. Želimo ji, da bi še naprej veselo služila Bogu in dočakala še druge življenjske mejnike.

Bog jo živi!

Solske sestre

Slavje v Štandrežu ob pomembnih obletnicah vaške skupnosti

V župnijskem domu Antona Gregorčiča v Štandrežu je bilo v soboto in nedeljo zelo slovesno, saj sta župnija sv. Andreja in krajevno prosvetno društvo priredila dva zelo lepa in praznična večera. Pri prosvetnem društvu in v župniji so se namreč odločili, da primerno proslavijo vrsto pomembnih obletnic vaške skupnosti in župnije sv. Andreja. Letos namreč poteka 700 let od nastanka vasi Štandrež, 70 let ustanovitve štandreške župnije, 30 let župnijskega doma A. Gregorčiča in še 30 let, odkar je veliki slovenski slikar Tone Kralj, ki se je s svojimi monumentalnimi poslikavami cerkva zapisal Primorski in Goriški, naslikal tudi vse večje slike v prenovljeni štandreški cerkvi v tehniki suhometa. Tako pomembnih obletnic niso mogli pustiti nezapaženih; zato so se Štandrežci odločili za niz prireditev, katerih prva je bila večer posvečen Tonetu Kralju in razlagi njegove poslikave štandreške cerkve.

V soboto zvečer pa je bila v župnijski dvorani predstavitev knjige z naslovom *Župnijska skupnost v Štandrežu skozi stoletja*. O zelo lepi knjigi, ki jo je na slovesnem

Prof. Verena Korsič Zorn in dr. Damjan Paulin na sobotni predstavitvi publikacije (Fotostudio Reportage)

večeru predstavila prof. Verena Korsič Zorn, bomo sicer poročali posebej, ker bomo zaradi izjemne dokumentarne vrednosti dela v naslednjih številkah objavili v celoti predstavitev prof. Korsičeve. Lahko pa povečemo, da je za vaško skupnost ena temeljnih knjig, saj je na Goriškem zelo malo krajev, ki se lahko pohvalijo s tolikimi publikacijami kot prav Štandrež. Samo prosvetno društvo Štandrež je o svoji vasi že izdalo tri knjige: prvo, naslovljeno preprosto *Štandrež*, leta 1990, pred dvema letoma imenitno knjigo *Iz kmečkih korenin sem pogнал* in sedanje delo. Knjiga *Žup-*

nijska skupnost v Štandrežu, ki jo je likovno opremil Franko Žerjál, je napisana interdisciplinarno, saj je v njej svoje prispevke objavilo precej avtorjev, med njimi tudi prof. Korsičeva, ki je v knjigo prispevala umetnostnozgodovinski opis vasi in cerkve. Na predstavitvi je prof. Verena Korsič Zorn poudarila predvsem pomembnost tega, da o naši zgodovini pišemo sami, sicer nam jo bodo pisali drugi in nam jo izkrivili. Na te besede se je navezal dr. Damjan Paulin, ki je gonilna sila prosvetnega društva, in dejal, da so ravno v teh dneh objavili italijansko publikacijo v Gorici, v

kateri piše, da je Štandrež furlanska vas.

Sicer pa je bil sobotni večer zelo prijeten, saj so pevci štandreškega cerkvenega zbora zapeli štiri skladbe skladateljev in organistov, ki so delovali in živeli v Štandrežu. Pod vodstvom mlade Tiziane Zavadlav je zbor številnemu občinstvu zapel po eno Komelovo, Lupinovo, Bolčinovo in Debenjakovo skladbo. Takoj za predstavitvijo knjige se je številno občinstvo preselilo na razstavo liturgičnih predmetov in paramentov ter dokumentov župnije sv. Andreja, ki so jo pripravili v župnijski kapeli. Razstava je bila zelo lepo pripravljena in je bila na ogled tudi v nedeljo.

Predstavitvi knjige je seve-

da sledila družabnost, na kateri je kraljeval izjemno dober kruh in pršutter seveda vaška specialiteta - vrzote.

V nedeljo je bila proslava 30-letnice župnijskega doma

A. Gregorčiča, na kateri so sodelovali mladi vaški glasbeniki, štandreški mladinski pevski zbor, mešani pevski zbor in člani dramske skupine. Po pozdravu župnika Karla Bolčine se je pričel bogat kulturni program. Slovesnost, ki je v prostore župnijskega doma privabila veliko število ljudi, tako da jih je mnogo moralo stati zadaj in ob straneh dvorane, je prijetno režiral Emil Aberšek, ki je dal prireditvi lahkega akademski ton. Osrednji govor je imel dr. Damjan Paulin, ki se je spomnil trdih

Razstava liturgičnih predmetov in paramentov

začetkov kulturnega dela pri prosvetnem društvu in podčrtal predvsem velike zasluge nekdanjega štandreškega župnika Žorža, ki je začel z gradnjo dvorane. Med prireditvijo je predstavnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije in predstavnik Združenja gledaliških skupin iz Slovenije gospod Ravnikar predal prosvetnemu društvu zlato Linhartovo plaketo, najvišje slovensko priznanje za gledališko dejavnost na amaterski ravni. Zlato Linhartovo plaketo so člani dramske skupine iz Štandreža prejeli »za ustvarjalno in dolgoletno delo na področju gledališke dejavnosti.«

Nedeljsko slavje se je končalo z družabnostjo, ki je trajala dolgo v noč.

-jp-

Mladinski zborčer (vodi Kristina Marušič-Corsi)

Gregorčičeva proslava na Vrhu sv. Mihaela

Na prijetni in domači prireditvi so se prebivalci Vrha sv. Mihaela v ponedeljek, 27. novembra, z živahno in mlado proslavo poklonili spominu Simona Gregorčiča.

V natrpani dvorani KŠC Danica so predvsem otroci mladinskega pevskega zbora Vrh

sv. Mihaela ogreli prisotne za slovenski jezik, za zaklad materinščine, in se tako zahvalili zato, kar je »goriški slavček« ustvaril, ko je škropil svojo srčno kri za svoj narod. Prav pomen jezika, mladosti in doma je v uvodnem govoru poudaril vaščan Peter Černic.

Na oder so najprej prihiteli

v kolu najmanjši in razposajeno nekaj zapeli (pripravila jih je Marjanka Čevdek), recitali nekaj pesmic ter ugank. Nato so malo starejši podali lep recital, ki ga je pripravila Dorjana Devetak. Na začetku so ob spremljavi nekam mračne glasbe zazvenele otožne poezije o ugaslih lučeh,

užaljenem srcu in minuli mladosti; ob koncu pa so ob mogočni spremljavi Beethovnov *Himne radosti* prerasle v zmagoslavje življenja s pesmijo Ljubke Šorli *Veseli ringaraja*. Mladi so vsem glasno naznanjali, »da na svetu je lepo, če si v sreči in nesreči bratsko

stisnemo roko.«

Za lep zaključek so poskrbeli še pevci mešanega pevskega zbora F. B. Sedej, ki so pod vodstvom Bogdana Kralja zapeli nekaj pesmi. Prva med temi je bila čudovita Gregorčičeva *Njega ni*, ki jo je uglasbil Ubaldo Vrabc.

DD

Prešernovo gledališče v Kulturnem domu

Pred približno dvajsetimi leti nam je Primorsko dramsko gledališče prikazalo zadnje delo španskega pesnika in dramatika Federica Garcie Lorce (spisal ga je l. 1936, malo pred svojo nasilno smrtjo) Dom Bernarde Alba. Letos nam je z isto dramo popeljal v špansko podeželje prvih let dvajsetega stoletja Prešernovo gledališče iz Kranja. Da je bila izbira gostovanja primerna in posrečena, so potrdili gledalci s svojim dolgim in iskrenim ploskanjem, ki je bilo namenjeno pravsem osmim igralkam. Jasno so izklesale res enkratne like zatiranih hčera despotske matere Bernarde. V soparnem poletju, po očetovi smrti, se v zadržljivi hiši spletajo grenki trenutki za celo družino. Stroga mati, v odlični interpretaciji Štefke Drolčeve, vodi hčere s trdo, neizprosno, brezčutno roko. Polasti se njihovih duš in src. Vse se mora sukati, kot ona ukazuje. Zunanji svet ne sme prodreti skozi debele zidove in zamrežena okna. Hčere morajo pred njo zatirati svoja čustva, prekipevajoče, ognjene strasti. Vsaka ima svoje skrite želje, ki jo mučijo in s katerimi muči tudi sestre. Zaradi moškega, ki snubi najstarejšo, a

strastno ljubi najlepšo izmed njih, se vrine med nje ljubosumnost in celo sovraštvo. Najbolj samosvoja hči se upre materi, ne da se fizično in psihološko voditi od nje, bežati hoče daleč proč na katerikoli način, a uspe ji le, kot samomorilki, zbežati iz življenja v smrt.

Dramo vodijo močna čustva, predvsem pa zatrto hrepenenje in vroče strasti. Čeprav mati skrbi za čast hiše in za to, da ne bi vse prekipelo, privre vse še z večjo silo na dan. Gledališke umetnice, ki nastopajo v tej tragični igri, so čudovite: že s samim nastopom, s kretnjami so opisale notranje viharje junakinj. Priljubljena Mira Sardoč, ki je nadomeščala obolelo igralko, je občuteno naravno prikazala staro mater Mario Josefo, ki v svoji »blaženi norosti« in odmaknjenosti sanja svojo poroko na obali, tudi v njej se pač oglašajo hrepenenje.

Režiser Bojan Jablanovec je tako tehtno zrežiral predstavo, da so bili izredno pomenljivi tudi začetni premori napetega molka. Prav tako se je s celoto stapljala skopa, stroga, a zelo zgovorna scena.

Iva Koršič

50-letnica delovanja KD Sovodnje

V nedeljo zvečer je bilo samo uro za štandreško prireditvijo slavje tudi v Sovodnjah. Sovodnjenci in njihovi prijatelji so se zbrali v velikem številu v Kulturnem domu, da bi na dostojen in prazničen način proslavili uglednih petdeset let delovanja krajevnega kulturnega društva.

V nabito polni dvorani so najprej zapeli bivši sovodnjski nonetovci pod vodstvom Zdravka Petejana, ki so s Hajdrihovo pesmijo *Jadransko morje* ogreli publiko. Dolg in mestoma tudi prenatrpan program (toda ob Abrahamovih letih je to več kot dovoljeno!) je povezovala Tanja Visintin, ki je tudi napovedala govor predsednice kulturnega društva, mlade Alenke Florenin. Odločna in prepričljiva Alenka Florenin je imela zelo klen in stvaren govor, saj ni leporečila s praznimi besedami, ampak je vse prisotne po-

stavila takoj na tla, ko je dejala, da je bodočnost kulturnega društva v mladih in jih je zato potreba pritegniti v čim večjem številu k delovanju v društvu in kulturnem domu.

Poudarila je tudi, da je bilo od vedno navdušenje tisto, ki je bilo odločilno pri delovanju kulturnega društva v Sovodnjah. Med govorom je tudi dejala, da niso dovolj ideje, potrebno je garati, trdo delati. Malokrat smo na podobnih priložnostih, ko se raje na podolg in počez hvali kot pa stvarno govori, slišali tako klen govor, ki se je oziral v prihodnost in se ni zadovoljeval s pridobljenim.

Sledili so pozdravi in voščila kulturnemu društvu Sovodnje in članom društva. Med njimi naj omenimo duhovit poseg domačega župnika Marijana Markežiča in sovodnjskega župana Igorja Petejana, predsednika odbora zadružne kreditne banke v Sovodnjah Mirka Hmeljaka, predsednika ZSKD za Goriško Rudija Pavšiča ter Alda Rupla, ki je zastopal SKGZ; bila pa jih je še vrsta drugih, med drugimi je poslala voščila društvu tudi predsednica SSO Marija Ferletič. Alenka Florenin je kulturnemu društvu Sovodnje in njenim članom ob petdesetletnici izročila lepo oblikovano

Marko Waltritsch in njegova knjiga (Fotostudio Reportage)

priznanje, ki bo odslej obešeno ob vhodu v dvorano.

Ob petdesetletnici delovanja kulturnega društva v Sovodnjah so izdali tudi lepo oblikovano knjigo, ki jo je spisal znani goriški časnikar Marko Waltritsch. Avtor je knjigo, ki nosi naslov *Protagonisti sovodnjske stvarnosti*, tudi sam v duhovitem slogu predstavil na nedeljski proslavi. Knjiga je polna fotografij in bo za sovodnjsko društvo in vse Sovodnjence v bodoče temeljni dokument, saj je avtor zelo dobro raziskal delovanje društva od začetkov pa vse do danes. Za njim so nastopila Sovodnjska dekleta, ženski pevski zbor pod vodstvom Sonje Pelicon. Med petjem so mladi člani društva prebrali nekaj odlomkov iz Waltritscheve knjige. Bivši nonetovci so sklenili slavje s pesmijo *Bori Alojza Srebotnjaka*. Seveda se je slavje v Sovodnjah ob odlično založenih mizah nadaljevalo v pozne večerne ure.

-jp-

Začetek koncertne sezone

V četrtek, 30. novembra, bo v komorni dvorani na Drevoredu 20. septembra prvi glasbeni večer letošnje koncertne sezone, ki jo prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Nastopili bosta sopranistka Irena Baar in pianistka Alenka Šček. Njun spored zaobjema skladbe Schuberta, Wolfa, Brahmsa, Griega in Škerjanca.

Zasedba slovenskega šolskega centra

V Gorici so slovenski dijaki za štiri dni zasedli šolski center v ulici Puccini in se šele v nedeljo, 26. novembra, odločili, da z okupacijo šolskih prostorov prenehajo. Njihovi vrstniki na Tržaškem pa so nadaljevali s tem izredno ostrim protestom še nadaljnja dva dneva.

Zasedba slovenskega šolskega centra s strani slovenskih dijakov, ki sprva v center niso hoteli spustiti niti profesorjev, a so se potem zaradi italijanske zakonodaje premislili in jim dovolili vstop, je na Goriškem vse presenetila, še najbolj pa zaspano slovensko javnost. Prvič se je namreč v Gorici zgodilo, da so slovenski dijaki višjih srednjih šol zasedli šolska poslopja in v njih »samoupravno« uredili življenje. Šlo je za zasedbo, med katero so dijaki v centru tudi spali, si kuhali in živeli.

Ostri protest je bil usmerjen proti novemu finančnemu zakonu, ki bo naslednje leto v Italiji oklestil denarna sredstva za javno šolo za okroglih 1200 milijard lir. Če pa k temu dodamo še dejstvo, da je dežela zmanjšala denarne prispevke za šole s slovenskim učnim jezikom za okrog deset odstotkov, potem bolje razumemo protest, ki se je lepo končal v nedeljo s tiskovno konferenco. Lepo zato, ker so tudi sami profesorji in deloma ravnatelj priznali, da so se dijaki med okupacijo šolskega kompleksa vedli vzorno in so skrbno čuvali šolsko imovino; skrbeli so za čistočo in osebno higieno. Skratka: med okupacijo ni prihajalo do izgredov in tudi do anarhije ni prišlo. Prej nasprotno, saj so dijaki dobro poskrbeli za čas, ki so ga imeli na razpolago. Medse so povabili vrsto zamejskih izobražencev, ki so jim predavali o zamejski stvarnosti. Senator Bratina jim je iz prve roke povedal, kakšen bo finančni zakon; tajnik SSK Martin Breclj jim je prikazal

Dijaki med predavanjem na zasedeni šoli prejšnji četrtek (Foto Bumbaca)

politični položaj, prof. Aldo Rupel je govoril o življenju ob meji, Ace Mermolja o sedanjem utripu pri nas, občinska odborica za šolstvo pri goriški občini Francioso se je z dijaki pogovarjala o problemih italijanske šole itd.

Nekateri profesorji so me prosili, naj zapišem, da so se tokrat slovenski dijaki izkazali za visoko zrelostjo in kulturo. Kaj rado bi se namreč lahko pripetilo, da bi med okupacijo šol prišlo do izgredov in podobnih grdih dejanj, ki bi vrgla slabo luč na protest in vse dijake. To radi storimo tudi zato, ker zares malokrat slišimo take izjave o dijakih.

Protesta je zaenkrat torej konec, italijanski dijaki se slovenskim niso pridružili, kar morda kaže na slab pretok informacij med dijaki, po drugi strani pa tudi na dejstvo, da so šole s slovenskim učnim jezikom v veliko težjem položaju kot pa njim sorodne italijanske šole. Morda bo zvenelo cinično, če na koncu zapišem, da bo šla v Italijo t.i. »racionalizacija šolstva« še naprej, a tako je. Vlada - in to vsaka italijanska vlada! - bo morala nekje jemati denar; gotovo ga bo še naprej predvsem v šolstvu, zdravstvu in državnem socialnemu sistemu.

Mislím, da niti ne bo preveč črnogledo, če povem, da bomo v bodoče gotovo imeli na slovenskih šolah še veliko protestov. Ne vem, če takšnih, kot je bil zadnji; vem pa, da jih bo v prihodnjih letih še veliko: reforma italijanskega šolstva je namreč nemogoče slaba in denarja zanjo je vedno manj. Vse italijanske vlade pa tudi pravijo, da ga nimajo kje vzeti.

Jurij Paljk

Sovodnjah: 50 let osvoboditve

V okviru praznovanja 50-letnice osvoboditve in 30-letnice postavitve spomenika padlim je sovodnjska občinska uprava pred časom priredila dve predavanji. Zgodovinar Milan Pahor je 10. t.m. predaval o Narodnem domu v Trstu v sovodnjskem kulturnem domu, Marko Waltrusch pa 17. t.m. o Trgovskem domu v Gorici v kulturnem centru Danica na Vrhu sv. Mihaela.

Zgodovinarja sta na predavanjih govorila o prejšnjem stoletju na Tržaškem in na Goriškem, prikazala slovenski prepoved, zlasti na gospodarskem področju. Prav vsestranska razvitoost jim je omogočila zgraditev Narodnega in Trgovskega doma. Obe stavbi sta bili zgrajeni po načrtih arhi-

tektá Maksa Fabianija. Kot je znano smo Slovenci obe stavbi izgubili za vedno. 13. julija 1920 so fašisti zažgali Narodni dom v Trstu, že 4. novembra istega leta pa so napadli Trgovski dom v Gorici in iz njega izgnali Slovence.

V soboto, 18. novembra, pa je bil v sovodnjskem kulturnem domu koncert partizanskih pesmi, ki so jih prepevali pevci MoPZ Skala iz Gabrij in MePZ Oton Župančič iz Štandreža. Med petjem so bile recitacije, skupno pa so zapeli pesmi Pozdravljena domovina in Vstajenje Primorske. Župan Petijan je prebral tudi pismo predsednika Milana Kučana, ki ga je poslal občini ob praznovanju 50-letnice osvoboditve. Remo Devetak

Mittelevropa '95: kultura ob meji

Gorica nudi vsako leto vrsto pomembnih kulturnih prireditvev, ki se odvijajo od pozne jeseni dalje. Pravzaprav že poleti začenja z mednarodnim zborovskim tekomvanjem Seghizzi, nato z mednarodno folklorno revijo, pa spet z mednarodnim violinskim natečajem Lipizer. Sledijo s slovenske strani že tradicionalna Cecilijanka, ki je gotovo med prvimi v tem okviru tudi v časovnem smislu. Vso to bogato pozno jesen zaključujejo Mittelevropska kulturna srečanja, ki že od leta 1968 s prvim simpozijem, posvečenim poeziji, leto za leto razpravljajo o določeni kulturni tematiki. Na vrsti so bile med drugimi proza, glasba, filozofija, umetnost, cerkvena in politična vprašanja, šolstvo itd. Na vseh teh prireditvah, na katerih so nastopali predstavniki iz Italije, Slovenije, Hrvaške, Poljske, Madžarske, Avstrije, Nemčije, Češke, Slovaške in Romunije, se je vedno ustvarjala tista značilna srednjeevropska prej duhovna kot samo kulturna atmosfera, ki je že od nekdaj tako za ta geografski prostor med Donavo, Dravo, Savo, Sočo in Jadranom. Skoraj vedno so bili tudi aktivno prisotni slovenski kulturniki z naše dežele, kar je tudi pomembno, saj je to izpričalo našo

Predavatelji za omizjem

(Foto Bumbaca)

prisotnost na tem ozemlju.

In tako je bilo tudi letos. Tema simpozija je bila *Kultura ob meji*, ki je vsekakor dovolj izzivalna in zanimiva tako za politika kot za kulturnika. Predsednik ustanove *Mittelevropska kulturna srečanja* sen. Michele Martina je v uvodu začrtal glavne smernice letošnje pobude. Simpoziju je predsedoval znani televizijski novinar Dimitrij Volčič. Zborovanje samo je potekalo dva dni, v petek 24. in soboto 25. novembra. Odvijalo se je v dvorani Trgovinske zbornice v Gorici.

Uvodno predavanje je imel nekdanji avstrijski podkancler dr. Erhard Busek o Mittelevro-

pi po letu 1989. Sledilo je več drugih predavateljev, ki so v obeh dneh osvetlili vrsto zanimivih tematik, ki pa ne moremo vseh navajati. Predavanjem in poročilom je vedno sledila zanimiva debata. Naj omenimo predvsem dva slovenska zamejska predavatelja. To sta bila prof. Jože Pirjevec iz Trsta, ki predava na univerzi v Padovi, in tržaški pisatelj prof. Alojz Rebuta, letošnji Prešernov nagajenec. Prvi je predaval o slovenski manjšini v Italiji in točneje o povojnem predvsem političnem razvoju znotraj manjšine. Orisal je slovenske politične komponente in njih glavne programe. Zaustavil se je ob meddržavnih odnosih Ita-

lije in Jugoslavije, še zlasti ob podpisu osimskega sporazuma in spremembi uradne politike nove Slovenije po razpadu Jugoslavije. Pri tem je razpravljajal še o sedanjih odnosih z Italijo. Prof. Alojz Rebuta je imel zanimiv poseg o dvojezični ustvarjalnosti. Lepo je svoja izvajanja uvedel z Goethejevimi mislimi o kulturni dejavnosti v več jezikih. Pri tem je tržaški pisatelj razmišljal, kako je možna taka ustvarjalna dejavnost. Morda bolj v esejistiki kot v literaturi. Vsekakor je tema sama zelo vabljiva in primerna zlasti za literarno ustvarjanje v našem zamejskem prostoru.

Med tukajšnjimi italijanskimi oz. furlanskimi predavatelji so bili še Celso Macor, Hans Kitzmüller, Fulvio Monai, Quirino Principe in pisatelj Fulvio Tomizza.

Srednjeevropski kulturni simpozij je tudi letos lepo uspel in dokazal živost in aktualnost ciljev, ki so si jih organizatorji zadali že od vsega začetka.

Andrej Bratuž

P.S. Škoda, da med uradnimi jeziki na simpoziju letos ni bilo slovenskega (poleg italijanščine in nemščine), kot se je prej vedno dogajalo. Postajamo vedno bolj germanski?!

Ne, strpnost ne zadostuje

Razkrivanje pojma strpnosti je bila vodilna nit predavanja, ki ga je p. Marko Ivan Rupnik imel v soboto, 25. novembra, v kulturnem centru Stella Matutina; nekaj dni prej je na isto temo predaval tudi na Teološkem tečaju v Ljubljani in Mariboru.

P. Rupnik je začel predavanje z naslovom *In če strpnost ne zadostuje?* s konkretno izkušnjo, preko katere je opredelil strpnost kot držo, ki dopušča bližino drugega, a mu ne daje priznanja za to, kar je. Podčrtal je, kako je strpnost zgolj subjektivna, individualistična drža. Zgodovinsko se je pojem strpnosti pojavil ob koncu 16. stoletja pri francoskem mislecu Montaigneu v zvezi s protestanti, močno razvil pa se je pri Voltairu in Locku. Slednji je nujnost strpnosti opravičil s prepričanjem, da ne obstaja nobena absolutna resnica. Moderna doba je omejila spoznanje zgolj na človeški razum, ki spoznava analitično, torej predmetno, instrumentalnologiko; ne more pa spoznavati celostno v odnosu. Celostno spoznanje lahko omogoča samo srce kot organ enotnosti in celosti osebe (po pojmovanju grških očetov in Slovanov), ki takoj zazna vsako neravnovesje, skaljeno harmonijo. Odsotnost kulture srca privede do izgube lastne identitete.

Danes je strpnost pojem, ki ne more zadostovati, ker onemogoča vzpostavitev odnosa z drugače mislečim. Ostaja oddaljenost, ki je sicer skrita pod krinko pluralistične in pozitivne ureditve odnosov. Strpno družbo si lahko s prisposodbo predstavimo kot množico ljudi, ki živijo v kletki-strpnosti, da se ne zakoljejo. Strpnost torej ne more biti odgovor na današnja družbena trenja, ker ne vodi do srečanja.

Kaj ima pri tem krščanstvo? Smisel krščanstva je v tem, da odstranjuje individualizem in ustvarja srečanje ter sodelovanje. Za to pa je potrebna ljubezen, Velika noč Jezusa Kristusa: trpljenje, smrt in vstajenje. Ko bi bil Bog do nas le strpen in nič več, bi za nas ne žrtvoval svojega Sina... jč

Sovodnje: resoluciji o financerski šoli in dogodkih v vasi Matajur

Na zasedanju v sredo, 22. t.m., so svetovalci soglasno odobrili dvojezičen Pravilnik za občinske posvetovalne referendume. Sledila je razprava o gradnji financerske šole na goriškem letališču, ki meji s sovodnjsko občino. Občinski svet se v soglasno odobreni resoluciji pridružuje pobudam, ki skušajo prepreči gradnjo objekta. Petijan je dodal, da bo uprava v kratkem organizirala vaško razpravo, na kateri bodo vaščani dali

Pojasnilo KD Danica

Na straneh KG se kulturno društvo Danica z Vrha sv. Mihaela ne oglašajo zato, da bi podpihovalo polemiko, ki je v zadnjem mesecu nastala med občinsko upravo iz Sovodnje in mladinskim pevskim zborom Vrh sv. Mihaela glede uporabe prostorov osnovne šole na Vrhu. Člani odbora se oglašamo zato, ker je župan inž. Marko Petijan v svojem odgovoru dne 17.11.1995 na odprto pismo občini Sovodnje s strani MIPZ Vrh, objavljeno v PDK 28.10.1995, izrecno omenil naše društvo in pa center, s katerim razpolaga.

Radi bi pojasnili določena stališča odbora KD Danica. Pojasnilo naj gre seveda predvsem vaščanom, torej Vrhovcem; najmanjši namreč želimo, da bi kdo zmotno mislil, da odrekamo vrhovskim otrokom uporabo našega centra. Društvo si je letošnjim novim odborom na čeluzadalo nalogo, da združi v lastnem okviru čimveč vaščanov, ki jim je kulturno-rekreacijsko

življenje na Vrhu pri srcu. Deloma je zamisel uspela, saj so se v zadnjem odboru pojavili tudi novi obrazi, deloma pa je želja ostala neuresničena; MIPZ Vrh se je namreč odločil, da bo še naprej šel svojo pot. Sami smo z našimi MIPZ Vrh povabili v našo sredo ne zato, da bi nad njim imeli pokroviteljstvo, to nas še najmanj zanima; temveč zato, da bi v vasi združili moči in ob enem omogočili vsem vrhovskim otrokom, dana čimboljši način izkoristijo igrišča in prostore našega centra, ki je bil zato tudi zgrajen.

Naše vabilo je MIPZ Vrh zavrnil, kar je seveda tudi njegova neizpodbitna pravica.

S strani KG pa KD Danica kljub temu svoje vabilo obnavlja. Ne glede na vsebino odgovora pa mladinskemu zboru Vrh naše društvo želi čimprej rešitev nastalih problemov in veliko nadaljnjih uspehov.

Odbor KD Danica Vrh

metode in dviga napetost med manjšinskim in večinskim narodom. Občina izraža svojo solidarnost župniku Gujonu in vsem beneškim Slovincem, hkrati pa poziva italijanske oblasti, da primer podrobno preiščejo, moralno in materialno škodo pa čimprej poravnajo.

Razpravo o zavrnjeni prošnji MIPZ Vrh glede uporabe prostorov osnovne šole na Vrhu sv. Mihaela je sprožil načelnik skupine SSK Savo Klede, ki je

na nejasen odgovor župana Petijana prosil za razplet problema. Svetovalci SSK Benjamin Černič se je kritično dotaknil pristopa uprave do šolskega problema in citiral čl. 35 občinskega statuta. Poseg Černiča je povzročil reakcije zlasti glede kršitve občinskega statuta. Načelnica svetovalske skupine Občinske enotnosti Savina Cotič-Ožbot je bila mnenja, da je prišel predlog prepozno.

Remo Devetak

Martinovanje društva Jadro

Društvo Jadro je letos prvič praznovalo martinovanje v Sloveniji. Organiziralo je avtobusni izlet po sežanskem in postonjskem Krasu in se udeležilo mednarodnega festivala harmonikašev, ki ga je v hotelu Jama organiziralo društvo Harmonika iz Postojne. Srečanje in tekmovanje mladih je pokazalo, kako je igranje harmonike priljubljeno. Na odru so se zvrstili fantje in dekleta, stari celo šest let. Mladi iz zamejstva se tokrat niso uveljavili, imeli pa so priložnost razveseliti našo in druge skupine v bližnjih dvoranskih prostorih, kjer se je praznovalo Martinovo z novim vinom in običajnim prigrizkom. Na koncu shoda je društvo Jadro podelilo enemu nagrajencu pokal, predsedniku društva Harmonika Milanu Hladniku pa plaketo v spomin na srečanje. Društvo Harmonika je že več let v stiku z zamejskim predstavnikom harmonikašev g. Milkom Visentinom iz Dola, ki je to srečanje pomagal

uresničiti in speljati v obliki kulturnega srečanja laških in postonjskih muzikantov.

V četrtek, 16. t.m., pa je bil gost društva prof. Jožko Baša iz Trsta, ki je v sliki in besedi prikazal letošnjo slovensko alpinistično odpravo v perujske Ande, katere se je udeležil tudi alpinist, ki je pred nekaj leti v nesreči izgubil nogi. Gost je pokazal, kako je najboljši čas za obisk Peruja naše poletje oz. tamkajšnja zima, to je suhi letni čas, ki ni tako oster in mrzel kot v naših Alpah. Zaradi tega je pokrajino obiskujejo turisti predvsem v tem času, kar se je videlo tudi, ko je pokazal nekaj o svojem potovanju po okolici in po sledih Inkov. Tako smo videli jezero Titicaca, kondorje, revno pokrajino, mesto La Paz, ki ga imenujejo najvišje ležečo prestolnico na svetu, ter Cuzco in Machu Picchu, ki sta bila središči zelo obširne inkovske države.

Karlo Mučič

Miklavževanje v Nabrežini

Tudi letos bo miklavževanje v Nabrežini. Skvti vas vabijo v sredo, 5. decembra, v večernih urah v župnijsko dvorano na igrice in obdarovanje.

Windows 95 tudi v slovenščini

Pred nekaj dnevi se je tudi v Sloveniji pričela prodaja novega Microsoftovega računalniškega operacijskega sistema Windows 95, in sicer v slovenskem jeziku. Ob tej priložnosti je družba Microsoft dvakrat predstavila omenjeni sistem in obkratje bila Linhartova dvorana Cankarjevega doma polna stro-

kovnjakov in uporabnikov računalništva, ki se vslovenski državi hitro razvija. Navajamo, da je Slovenija po razširjenosti računalnikov glede na število prebivalstva med prvimi državami v Evropi. Sicer pa je Slovenija najmanjša med tridesetimi državami po svetu, ki imajo Windowse 95 v materinem jeziku.

Odbojka, moška C2 liga - 5. kolo

Olympia CDR - Mossa Candolini 3:0 (15:10, 15:6, 15:12);

Olympia CDR: Terpin A., J. in S., Gravnar K., Maraz M., Šfiligoj G., Ferfolgia A., Komjanc E., Pintar N., Bensa S.

Igralci Olympie so končno poskrbeli za lep nastop tudi na domačih tleh, potem ko so si edini zmagi do sedaj priborili v gosteh. Proti solidnemu nasprotniku so zaigrali borbeno in učinkovito kljub odsotnosti Dornika na centru.

V prvem setu so naši dobro začeli (10:4); nekaj nepotrebnih napak je pripeljalo goste na 11:8, nato pa so spet prevladali domačini. V drugem setu so začeli boljše gostje (0:3), z odličnimi servisi Kristjana Gravnarja je Olympia izenačila na 3:3. Po rezultatu 3:5 so naši imeli najboljši del večera, saj so z učinkovitimi napadi nasprotnika popolnoma zbegali in mu prepustili le še točko. V tretjem setu se je nadaljevala dobra igra naših do 5:1, tam pa so gostje izželi iz sebe poslednje sile ter obrnili rezultat na 6:9. Na srečo se je Olympia spet zbrala in osvojila tretjo zmago letos.

Trener Olympie Rinaldo Dornik mi je po tekmi povedal naslednje: »Bila je napeta igra, saj je imela Mossa enako točk kot mi, derbi pa je vedno odprt za presenečenja. Zadovoljen sem z reakcijo v tretjem setu, ki je bil do sedaj šibka točka Olympie. Na splošno so se izkazali tolkači, dober sprejem pa je pripomogel k hitri igri.«

Igor Povše

Seznam tekem v telovadnici Katoliškega doma za mesec december:

- moška C2 liga: 9.12. ob 20.30 Olympia - VB Maniago
- ženska C2 liga: 2.12. ob 20.30 Olympia - SD Sokol

- 16.12. ob 2.30 Olympia - ASFRJ Pallavolo
- moška 1. div.: 1.12. ob 20.30 Olympia - Naš Prapor

- 15.12. ob 20.30 Olympia - AS Intrepida
- mladinci: 6.12. ob 18. Olympia-OK Val Espago

- 22.12. ob 18.30 Olympia - AR Torriana.

Duhovni poklici med oporečniki

Statistika pravi, da je v zadnjih 15 letih 400 oporečnikov vesti stopilo v duhovniški ali redovni stan na 35 tisoč, ki so se poslužili oporečništva in izbrali kako socialno službo. Med dekleti je nekaj podobnega: od štiristo deklet, ki so se prostovoljno posvetile kaki socialni službi, je kakih 30 odšlo v samostan.

ŽUPNIJSKA SKUPNOST V RICMANJIH vljudno vabi na NOVOMAŠNO SLAVJE g. MAKSA SUARDA

na praznik Brezmadežne 8. decembra ob 15. uri v Ricmanjih.

OBVESTILA

●GORICA. Slovensko planinsko društvo v vabi člane in prijatelje na srečanje ob 50-letnici obnove. Pevski, glasbeni in recitacijski večer bo 7. decembra ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici. Nastopili bodo člani vokalnega kvarteta Spev, citrar Miha Dovžan ter recitatorji. Vstop z vabili, ki so na razpolago na sedežu društva in v Kulturnem domu.

●GORICA. Mala cecilijanka - Revija otroških in mladinskih zborov bo tudi letos 8. decembra, toda ob 15.30 in ne ob 16. uri.

●TRST. Klub prijateljstva vabi v torek, 12. decembra, ob 16. uri v ul. Donizetti 3 na ogled diapozitivov MOJA AFRIKA, ki jih je posnela laična prostovoljka v misijonih Terezija Srebrnič. Diapozitive bo spremljala bogata razlaga.

●TRST. Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva vabita člane in prijatelje k DUHOVNI PRIPRAVI ZA BOŽIČ v četrtek, 14. decembra, ob 16. uri pri šolskih sestrah pri Sv. Ivanu, ul. delle Doccie 34. Sv. mašo bomo darovali za duhovne poklice in mladino. Sledila bo družabnost.

●RONKE. DRUŠTVO JADRO prireja v ponedeljek, 4. 12. 1995, ob 18. uri, tradicionalno veselo miklavževanje v rajonski dvorani v Selcah. Sodelovali bodo otroci iz vrta in šole v Romjanu ter mladi iz Rupe-Peči.

●TRST. ŽUPNIJSKA SKUPNOST PRI KOROŠCIH NAD MILJAMI bo slavila v nedeljo, 3. decembra, praznik župnijske zavetnice sv. Barbare. Ob 15.30 bo sv. maša, ki jo bo daroval g. Dušan Jakomin, ki bo tudi govoril. Peli bodo domači pevci.

●TRST. MESEČNA MAŠA ZA EDINOST bo v ponedeljek, 4. decembra, ob 17. uri v Marijinem domu v ul. Risorta. Sledi razgovor ob diapozitivih. Vabi ACM.

●ŽUPNIJA RODIK IN ŽUPNIJA SV. TOMAŽA-PESEK se obračata na dobre ljudi s prošnjo, da bi pomagali s prispevki za obnovo cerkve nad Gročano in Vrhpoljem. Darove sprejema župnik v Bazovici. Bog vam plačaj!

●BAZOVICA. SLOMŠKOVA PROSLAVA bo v nedeljo, 3. decembra, v kinodvorani ob 17. uri. Nastopili bodo otroški zbor Kresnice od Sv. Ivana, domači otroški zbor Slomšek in mešani zbor iz Mačkovelj. O Slomšku bo spregovoril g. Ambrož Kodelja. Lepo vabljeni!

●OPČINE. ŽUPNIJA SV. JERNEJA, MARIJANIŠČE IN ZBORI VESELA POMLAD prirejajo v nedeljo, 3. decembra, koncert KOMORNEGA ORKESTRA IZ KAMČATKE, ki ga vodi Georgy Avvakumov in Ilmar Lapinsch. Koncert bo v dvorani Finžgarjevega doma v Marijanišču na Opčinah. Začetek ob 19. uri.

●ACM GORICA vabi k maši za edinstvo v ponedeljek, 4. decembra, ob 16.30 v Zavodu sv. Družine.

●ŠTANDREŽ. Župnija sv. Andreja apostola vabi na shod župnijskega zavetnika v nedeljo, 3. decembra. Maše bodo ob 8.30 (slovenska - vodi domači župnik), 9.30 (italijanska - vodi g. Andrea Bellavite, generalni tajnik škofijske sinode) in slovenska ob 10.30 (vodi g. Jože Pegan, župnik in dekan v Šempetru, poje domači cerkveni pevski zbor). Po mašah bo offer za cerkev in obdarovanje udeležencev. Slavje se konča ob 15. uri s slovenskimi večericami. Častilci sv. Andreja, prijatelji in znanci, lepo vabljeni.

●SSG-TRST, Kulturni dom. George Tabori: Mein Kampf. Režija Boris Kobal. Premiera v petek, 1. dec., ob 20.30, abonma red A; ponovitve: v soboto, 2. dec., ob 20.30, abonma red B; v nedeljo, 3. dec., ob 16.00, abonma red C; v torek, 5. dec., ob 16.00, abonma red H; v sredo, 6. dec., ob 20.30, abonma red D; v četrtek, 7. dec., ob 20.30, abonma red E.

DAROVI

Št. Pavšič daruje: za misijonarja Štanta 500.000; za misijonarja Kosa 500.000; za slov. misijonarje 500.000 in za Sv. goro 500.000 (skupaj 2.000.000 lir.).

Za sovodenjsko cerkev: ob 60-letnici poroke staršev, Marija Gergolet z družino 100.000; za jaslice, družina iz Škrlij 150.000 lir.

Gabrje. N.N. za ogrevanje 50.000; N.N. za cerkev 100.000 lir.

Rupa. Za obnovitev cerkve, N.N. 100.000 lir.

Peč. Za obnovitev cerkve, N.N. 500.000 lir.

Za slovensko Karitas: N.N. 1.000.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N.N. 1.000.000 lir.

Za misijonarja brata Bajca: Š.A. 1.000.000 lir.

Za Kat. glas: N.N. iz Milj 10.000.

Za cerkev v Ricmanjih: druž. Žuljan-Romano, Ricmanje, v spomin pok. moža in očeta 50.000, druž. Hrvatič, Ricmanje, v spomin pok. moža in očeta Justa 80.000, Pavla Berdon, Pulje, 50.000, Cvetka Bizjak Kuret, Ricmanje, 100.000, M.B., Trst, 100.000.

V spomin Jožeta Ferluga: Marija in Marko v počastitev očeta darujeta po 500.000 lir za Marijin dom v Rojanu in za rojansko cerkev. Nečakinji Lia in Nives darujeta za Marijin dom v Rojanu 100.000 lir in sestrična Andrejina 20.000 lir.

Za barvna okna v cerkvi v Bazovici: Zeljka Joževa in Vida (Ida) Tinčkova v spomin Milke Ružetove 50.000, Marija Froncova ob 25-letnici smrti očeta Jožeta Marc 50.000.

ZAHVALA

V imenu članov mešanega pevskega zbora Dobrna 1995 s tržaškega se najlepše zahvaljujem Slovenski katoliški prosveti, Združenju pevskih zborov in vodstvu Zavoda svete Družine iz Gorice ter organistu Andreju Bratužu in g. Stanku Jericiju za gostoljubnost in prijaznost ob prijetnem in plodnem obisku na Goriškem.

H. Mamolo

Izjava

Profesorski zbor Pedagoškega liceja S. Gregorčič v Gorici, zbran na izredni seji 22. novembra 1995, izraža župniku msgr. Pasqualu Gujonu solidarnost in razumevanje ob nezaslišanem dejanju na podlagi podle anonimne ovadbe.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

vabi na

MALO CECILIJANKO

v petek, 8. decembra 1995, ob 15.30 v telovadnici pri Katoliškem domu.

Peli bodo otroški in mladinski zbori z Goriškega, Tržaškega in iz Slovenije.

SLOVENSKA SKUPNOST

proslavlja

20 let

svoje deželne organiziranosti v Furlaniji-Juljski krajini v nedeljo, 3. decembra 1995, v Kulturnem domu v Gorici,

Ul. I. Brass 20, ob 16. uri.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik:

Andrej Bratuž

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva Riva Piazzutta 18 - Gorizia - P.I. 00480890318 Tiska: Tiskarna Budin Riva Piazzutta 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODICNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV